

**STRATEŠKI RAZVOJNI PLAN OPĆINE
VRATIŠINEC ZA RAZDOBLJE OD
2023. DO 2029. GODINE**

Projekt:

STRATEŠKI RAZVOJNI PLAN OPĆINE VRATIŠINEC ZA RAZDOBLJE OD 2023. DO
2029. GODINE

Naručitelj:

OPĆINA VRATIŠINEC

Izvršitelj:

BDC d.o.o.

Grašćica 36 (ured Kruga 48)

10000 Zagreb

Tim za realizaciju:

1. Karlo Jurak

2. Zrinka Breglec

UVODNA RIJEČ OPĆINSKOG NAČELNIKA

Poštovane sugrađanke i sugrađani, stanovnici Općine Vratišinec,

pred vama se nalazi *Strateški razvojni plan Općine Vratišinec za razdoblje od 2023. do 2029. godine*. To je glavni dokument gospodarskog, društvenog i komunalnog razvoja naše zajednice te određuje u kojim ćemo pravcima krenuti kako bismo postigli sliku željenog stanja za nekoliko godina. Važna je karakteristika ovog dokumenta da se temelji na promišljenom srednjoročnom planiranju koje uzima u obzir analizu trenutnog stanja, pomno razmatranje potreba i potencijala područja, kako bi se mogli postaviti realni ciljevi, odrediti prioriteta područja javne politike i utvrditi potrebni koraci za njihovo ostvarenje.

Razvojna strategija naročito je važna u kontekstu iskorištavanja potencijala EU fondova za financiranje lokalnih razvojnih projekata koji se često ne mogu realizirati samo općinskim sredstvima. U tom smislu, u srednjoročnom razvojnom dokumentu valja isplanirati i kvalificirati one aktivnosti i projekte za koje se može očekivati njihova realizacija korištenjem različitih sredstava, a naročito EU fondova. Ovaj je trenutak bio posebno pogodan za pisanje razvojne strategije jer ulazimo u novo programsko-financijsko razdoblje u kojemu će kroz različite mehanizme i operativne programe biti na raspolaganju širok spektar mogućnosti financiranja projekata i aktivnosti.

Ovaj je dokument izrađen metodom inkluzivnog i participativnog strateškog planiranja, što znači da je riječ o dokumentu koji je plod zajedničkog rada i suradnje širokog kruga ljudi. Taj se partnerski pristup temelji na skupljanju informacija i davanju prijedloga „odozdo“ – od samih građana te predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora u općini. Time je osigurana demokratičnost i participativnost cijelog procesa, usmjerenost na dobrobit cijele zajednice.

Upravo vođeni tom idejom da zajedno možemo učiniti život boljim, a vlastite aktivnosti i projekte uspješnijima, ova razvojna strategija neka nam bude nit vodilja i glavni orijentir u nadolazećem izazovnom i perspektivnom razdoblju.

Općinski načelnik,

Mihael Grbavec

Vratišinec, ožujak 2023.

Sadržaj:

1. UVOD.....	5
1.1. Temeljne odrednice.....	5
1.2. Metodologija izrade i struktura <i>Strateškog razvojnog plana</i>.....	6
1.3.1. Metodološki pristup strukturi <i>Strateškog razvojnog plana</i>	6
1.3.2. Organizacija izrade	8
1.3.3. Vremenski plan izrade.....	8
2. ANALIZA STANJA.....	10
2.1. Smještaj, klima i prirodni resursi.....	10
2.1.1. Položaj i osnovne prostorne karakteristike.....	10
2.1.2. Klima.....	12
2.1.3. Reljefna, podolška i hidrografska obilježja.....	13
2.2. Stanovništvo.....	14
2.2.1. Osnovni demografski pokazatelji i prirodno kretanje stanovništva.....	14
2.2.2. Prostorno kretanje stanovništva.....	16
2.2.3. Dobna i spolna struktura stanovništva.....	16
2.3. Infrastruktura.....	18
2.3.1. Prometna infrastruktura.....	18
2.3.2. Energetska infrastruktura.....	19
2.3.3. Telekomunikacije.....	20
2.3.4. Vodoopskrba i odvodnja.....	21
2.3.5. Gospodarenje otpadom.....	22
2.4. Kulturno-povijesna baština.....	24
2.4.1. Kulturna dobra i znamenitosti.....	24
2.4.2. Znamenite ličnosti.....	25
2.5. Gospodarstvo.....	27
2.5.1. Osnovne gospodarske značajke.....	27
2.5.2. Pokazatelji ekonomskog razvoja.....	28
2.5.3. Tržište rada.....	30
2.5.4. Turizam.....	36
2.5.5. Poljoprivreda.....	36
2.5.6. Šumarstvo.....	40
2.6. Društvene djelatnosti.....	40

2.6.1. Odgoj i obrazovanje.....	41
2.6.2. Zdravstvo i socijalna skrb.....	43
2.6.3. Vjerske zajednice.....	43
2.6.4. Civilno društvo, kultura i sport.....	43
3. SWOT ANALIZA.....	46
4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI.....	51
5. STRATEŠKI OKVIR.....	53
5.1. Vizija.....	53
5.2. Posebni ciljevi, prioritete javne politike i mjere.....	54
5.3. Opis mjera.....	59
5.4. Strateški projekti i aktivnosti.....	78
5.5. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine.....	90
6. PROVEDBENI OKVIR.....	93
6.1. Institucionalni okvir.....	93
6.2. Vremenski okvir.....	95
6.3. Financijski okvir.....	98
6.4. Akcijski plan provedbe.....	102
7. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE.....	105
• POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA.....	107

1. UVOD

Uvodni dio *Strateškog razvojnog plana Općine Vratišinec za razdoblje od 2023. do 2029. godine* (u nastavku: *Strateški razvojni plan*) donosi temeljne odrednice dokumenta i metodologiju njegove izrade, uzimajući u obzir institucionalni, vremenski i zakonski okvir.

1.1. TEMELJNE ODREDNICE

Strateški razvojni plan Općine Vratišinec za razdoblje od 2023. do 2029. godine temeljni je strateški dokument koji na osnovi trenutnog stanja Općine Vratišinec definira ključne elemente za njezin daljnji gospodarski i društveni razvoj te opisuje načine provedbe definiranih razvojnih ciljeva, prioriteta javne politike i mjera. Ovaj je strateški dokument usklađen s drugim važećim strateškim dokumentima Općine Vratišinec (*Provedbeni program Općine Vratišinec za razdoblje 2021. – 2025.*, *Prostorni plan Općine Vratišinec*), županijskim *Planom razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine* i *Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS 2030)*. U pripadajućim poglavljima *Strateškog razvojnog plana* opisana je ta usklađenost, odnosno način doprinosa ovog dokumenta nadređenim strateškim dokumentima, prvenstveno na županijskoj i nacionalnoj razini.

Strateški razvojni plan dio je i europskog konteksta, odnosno razvojnih politika Europske unije za programsko razdoblje od 2021. do 2027. godine za koje je definiran višegodišnji financijski okvir, čime je Republici Hrvatskoj dano na raspolaganje preko 22 milijarde eura. To je ujedno i politički okvir jer se njime definiraju „krovne“ kohezijske politike (pametnija, zelenija, povezanija, socijalnija i Europa bliža građanima).

Ovaj je dokument izradila tvrtka BDC d.o.o. iz Zagreba, a uključivala je sveobuhvatno sagledavanje potreba i potencijala općine, radionice inkluzivnog i participativnog strateškog planiranja s dionicima (partnerskim vijećem) te intenzivnu izmjenu informacija i konzultacija s čelništvom Općine, prije svega s Načelnikom. Izrada strateškog dokumenta započela je pripremom analitičkog dijela dokumenta u listopadu 2022. godine, a aktivnosti izrade uključivale su i provedbu participativne radionice s predstavnicima javnog, privatnog i civilnog sektora te političkih predstavnika općine, koji su svojim aktivnim sudjelovanjem pridonijeli identificiranju glavnih razvojnih problema, potencijala, izradi SWOT analize te definiranju ciljeva, prioriteta i mjera razvoja. Radionica se održala u prostorijama Općine Vratišinec 27. listopada 2022. godine.

Strateški razvojni plan urađen je u skladu sa *Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017)* i *Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave (NN 89/2018)*. Osim tih dvaju glavnih akata koji uređuju strateško planiranje na razini jedinica lokalne samouprave (dalje: JLS), zakonodavni okvir izrade *Strateškog razvojnog plana* određen je i *Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 118/18)*, *Zakonom o proračunu (NN 144/21)* i *Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 144/20)* te drugim aktima i pravilnicima koji se odnose na specifična mjesta koja se tiču pojedinih elemenata srednjoročnog akta strateškog planiranja.

1.2. METODOLOGIJA IZRADE I STRUKTURA STRATEŠKOG RAZVOJNOG PLANA

Strategija ili plan razvoja pojedine općine ili grada najvažniji je planski dokument jedinice lokalne i samouprave (JLS) kojom se detektiraju i određuju razvojne potrebe i potencijali, ciljevi i prioriteti razvoja te način njihova postizanja kroz mjere, aktivnosti i pripadajuće projekte s definiranim pokazateljima rezultata i ishoda, nositeljima aktivnosti i projekata, vremenskim rokovima te financijskim projekcijama. Da bi strateški razvojni plan bio primjenjiv, pristupa mu se po metodologiji participativnog i inkluzivnog strateškog planiranja.

1.3.1. Metodološki pristup strukturi *Strateškog razvojnog plana*

Tvrtka BDC d.o.o kao stručni nositelj izrade *Strateškog razvojnog plana* izrađuje kao dokument koji se sastoji od triju osnovnih cjelina:

- **Analiza stanja, razvojnih potreba i potencijala** analitički je dio strategije koji sadrži opis stanja kroz prikaz aktualnih podataka temeljenih na službenim izvorima i dopunjenih s recentnim spoznajama i činjenicama. U ovom se dijelu izrađuje i SWOT analiza, temeljena na provedenoj pripremnoj javnoj radionici u kojoj na najširoj osnovi sudjeluju ključni dionici lokalne zajednice prema načelu partnerstva. SWOT analizom prikazuju se prednosti i nedostaci (unutarnji čimbenici) te prilike i prijetnje (vanjski čimbenici) za promatrano područje te tako predstavlja temelj za definiranje razvojnih potreba i potencijala iz čega se razvija odgovarajući strateški okvir.

- **Definiranje strateškog okvira** proizlazi iz analitičkog dijela i predstavlja sustavno i stručno sačinjenu sintezu utvrđenih razvojnih potencijala u strukturiranu cjelinu koja se sastoji od strateških ciljeva, prioriteta i mjera, što je ujedno i podloga za konkretne aktivnosti i projekte u svojem institucionalnom, vremenskom i financijskom okviru. Prilikom definiranja ukupnog strateškog okvira vodi se računa o usklađenosti sa strateškim dokumentima više razine (županijskim, nacionalnim, europskim itd.).
- **Definiranje provedbenog okvira** podrazumijeva određivanje nositelja, pokazatelja rezultata i ishoda, vremenskih rokova, financijskih sredstava i drugih načina provedbe definiranog strateškog okvira. To podrazumijeva i definiranje indikatora (mjerila) za procjenu učinaka, kao i organizacijskih kapaciteta za provedbu *Strateškog razvojnog plana*. Akcijski plan provedbe tablični je prikaz sačinjen na način da su njegovi elementi mjerljivi po godinama provedbe, s početnim i ciljnim vrijednostima, kako bi se omogućila kontinuirana procjena provedbe te opće praćenje ostvarivanja strateških ciljeva i vrednovanje rezultata.

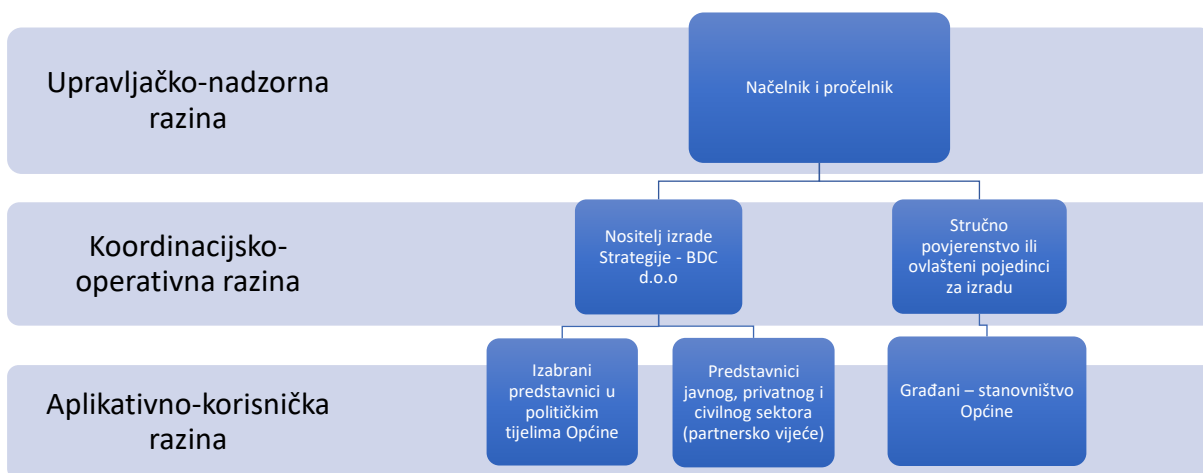
Ostale cjeline u dokumentu određene su, ili specifičnostima područja, ili općim zakonodavnim okvirom kojemu podliježu svi akti strateškog planiranja. U tom je smislu zadan okvir za praćenje i vrednovanje.

Prema tome, dokument *Strateškog razvojnog plana* sastavljen je prema metodološkom slijedu izrade po poglavljima kako slijede: **1. Uvod** (temeljne odrednice, metodologija izrade); **2. Analiza stanja** (opis područja, stanovništvo, gospodarstvo, infrastruktura, društvene i kulturne djelatnosti, kulturno-povijesna i prirodna baština); **3. SWOT analiza**; **4. Razvojne potrebe i potencijali**; **5. Strateški okvir** (vizija, posebni ciljevi, prioriteti javne politike i mjere, opis mjera s aktivnostima i strateškim projektima, usklađenost sa strateškim dokumentima više razine); **6. Provedbeni okvir** (institucionalni, vremenski i financijski okvir, akcijski plan provedbe); **7. Okvir za praćenje i vrednovanje**.

1.3.2. Organizacija izrade

Tri su razine na kojima se organizira izrada *Strateškog razvojnog plana*: aplikativno-korisnička razina, koordinacijsko-operativna razina i upravljačko-nadzorna razina. Sve tri razine podrazumijevaju konstantnu međusobnu interakciju, participativni rad, što se odnosi i na nositelja izrade.

- **Aplikativno-korisnička razina** jest razina u koju se ubrajaju najširi slojevi individualnog i organiziranog društvenog i gospodarskog života općine i njezina okruženja, prema načelu partnerstva i participacije.
- **Koordinacijsko-operativna razina** podrazumijeva međusobnu intenzivnu komunikaciju i interakciju između predstavnika Općine i stručnog nositelja izrade *Strateškog razvojnog plana* s predstavnicima upravnog, političkog, gospodarskog, i društvenog života općine kao i s drugim zainteresiranim građanima.
- **Upravljačko-nadzornu razinu** čini načelnik Općine kao službeni predstavnik i izvršni nositelj vlasti u Općini, zajedno sa svojim stručnim službama.

1.3.3. Vremenski plan izrade

Vremenski raspored aktivnosti pojedinih faza obuhvaća ukupno šest koraka (faza).

- **Prva faza** jest inicijalnog karaktera i podrazumijeva dogovor oko aktivnosti i sustava komunikacije te definiranje hodograma aktivnosti te usvajanja metodologije izrade.
- **Druga faza** podrazumijeva organizaciju participativne radionice s predstavnicima aplikativno-korisničke razine. Na radionici se izrađuje SWOT analiza za cijelo područje

općine te za pojedine sektore kako je to predviđeno u analitičkom dijelu te se time utvrđuju razvojne potrebe i potencijali.

- **Treća faza** odnosi se na definiranje strateškog okvira razvoja općine i počinje s radionicom na kojoj se utvrđuju svi potrebni elementi strateškog okvira (vizija, misija, ciljevi, prioriteti i mjere). Nakon radionice slijedi, uz stalnu međusobnu komunikaciju, pisanje dijela *Strateškog razvojnog plana* o strateškom okviru čime se sintetiziraju dosadašnji zaključci s participativnih radionica.
- **Četvrta faza** uključuje izradu radne verzije nacrt *Strateškog razvojnog plana*. Ona se potom usklađuje i međusobno koordinira s ostalim dionicima na svim organizacijskim razinama te iz toga proizlazi nacrt *Strateškog razvojnog plana* spreman za daljnju proceduru.
- **Petu fazu** čini javno savjetovanje o prijedlogu *Strateškog razvojnog plana*, ako za to postoji potreba ili zakonski okvir.
- U **šestoj fazi** sumiraju se komentari iz javnog savjetovanja te se na kraju te faze Općini kao naručitelju dostavlja konačna verzija *Strateškog razvojnog plana*.

2. ANALIZA STANJA

Analizom podataka i okruženja provedene su aktivnosti za procjenu postojećeg stanja u kojem se Općina Vratišinec nalazi. Potpuna analiza stanja uključuje detaljnu obradu:

- **Geografskih obilježja**
- **Klimatoloških obilježja**
- **Izvora i vrsta prirodnih resursa**
- **Demografije**
- **Prometne infrastrukture:** cestovni, željeznički i poštanski promet
- **Energetske infrastrukture:** elektroenergetika, plinoopskrba, telekomunikacije, vodoopskrba, odvodnja, gospodarenje otpadom
- **Kulturno-povijesne baštine**
- **Gospodarstva:** ekonomski razvoj, tržište rada, turizam, poljoprivreda, stočarstvo, šumarstvo
- **Društvenih djelatnosti:** obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb, civilno društvo, kultura, sport

Pod navedenim se podrazumijeva prikupljanje informacija o sadašnjem stanju i poziciji Općine u namjeri da te informacije posluže kao oslonac za donošenje odluka o tome koje će mjere poduzeti i u kojem smjeru Općina Vratišinec treba djelovati i razvijati se.

Budući da je okruženje uglavnom turbulentno, kompleksno i sklono promjenama, analiza stanja vrlo je značajna. Analiza stanja podrazumijeva razumijevanje konteksta i okoline, predviđanje budućih trendova u okruženju, kao i procjenu kapaciteta Općine Vratišinec za ostvarivanje postavljenih ciljeva. Također omogućava izbjegavanje kriznih situacija općine te pripremljenost u neizvjesnim situacijama i spremniji odgovor na promjene u vanjskom okružju.

2.1. SMJEŠTAJ, KLIMA, PRIRODNI RESURSI

2.1.1. Položaj i osnovne prostorne karakteristike

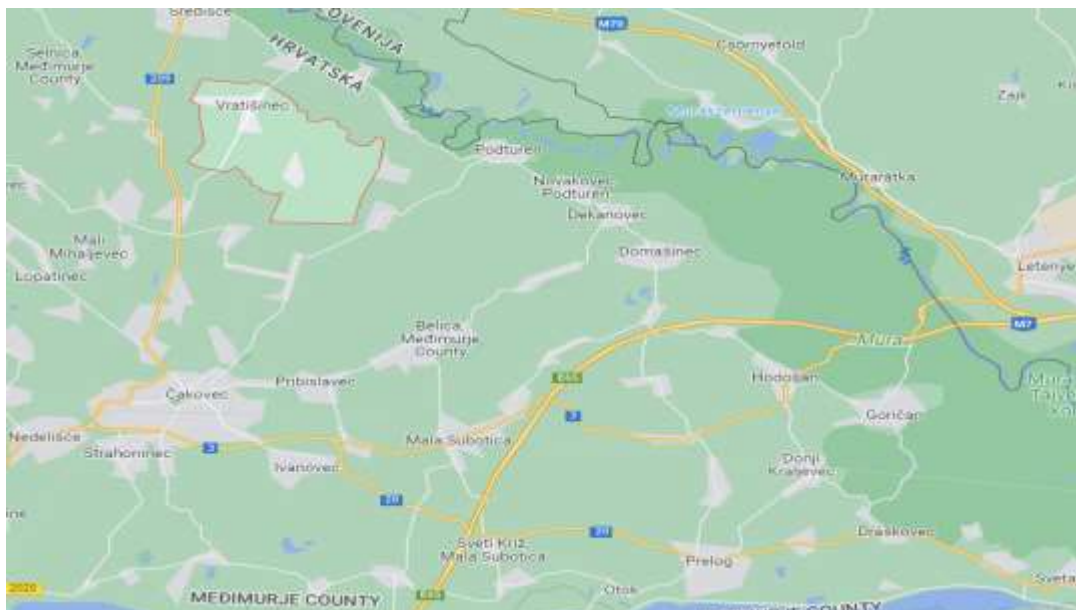
Područje općine Vratišinec prostorno pripada dijelu sjeverne Hrvatske, u sjevernom dijelu Međimurske županije. Nalazi se na prijelaznoj zoni između dviju osnovnih međimurskih mikroregionalnih cjelina – brežuljkastog gornjeg te nizinskog donjeg Međimurja. Reljefno je

zajednička tvorevina terase i aluvija rijeka Drave i Mure. Područje je blago nagnuto od zapada prema istoku.

Kao dio Međimurske županije, kojoj pripada prema teritorijalnom ustroju lokalne samouprave, Općina Vratišinec je jedna od 22 općine i 3 grada Županije, smještena u njenom sjevernom dijelu. Formirana je kao zasebna teritorijalna jedinica i jedinica lokalne samouprave novim ustrojtstvom 1992. godine. Do 1992. godine područje Općine Vratišinec bilo je u sastavu bivše Općine Čakovec. Na osnovu izmjene *Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 90/92, 29/94 i 10/97)*, iz siječnja 1997. godine iz sastava Općine Vratišinec izdvojila su se naselja Peklenica, Križovec, Krištanovec i Žiškovec. Nakon te izmjene u sastav Općine Vratišinec ulaze naselja Vratišinec, Gornji Kraljevec, te zaselak Remis. Vratišinec je i središte Općine. Općina graniči sa susjednim jedinicama lokalne samouprave i to s južne strane Gradom Čakovcem, sa zapadne i sjeverne strane Gradom Mursko Središće i s Općinom Podturen s istočne strane. U županijskom sustavu naselja, naselje Vratišinec je svrstano u inicijalno razvojno središte (lokalno središte slabije razvijenosti).

Geoprometni je položaj općine Vratišinec povoljan. Mala udaljenost od Murskog Središća razlog je povijesnom demografskom rastu pomoću tekstilne i metalne industrije. Nalazi se nedaleko od državne ceste D209.

U okviru Međimurske županije Općina Vratišinec spada u red manjih općina, s otprilike 2,28% od ukupnog prostora županije.

Slika 1. Položaj Općine Vratišinec u prostoru Međimurske županije; izvor: Google Maps

Slika 2. JLS-ovi Međimurske županije; izvor: *mnovine.hr*

2.1.2. Klima

Klimatske osobine prostora općine Vratašinec dio su klimatskih osobina šireg prostora sjeverne Hrvatske, koje karakterizira homogenost klimatskih osobina čemu su doprinijele reljefne osobine. Cjelokupan prostor sjeverne Hrvatske ima obilježja umjereno-kontinentalne klime, koju karakteriziraju česte i intenzivne promjene vremena.

Na području općine Vratašinec vlada umjereno-kontinentalna klima, koja pripada tipu srednjoeuropske humidne umjereno-kontinentalne klime. Temperatura zraka tijekom godine najbolje odražava kontinentalnost klime. Prosječna godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C. Najhladniji je mjesec siječanj s prosječnom temperaturom -0,4°C te je jedini mjesec u godini čija je prosječna temperatura niža od 0°C, a najtopliji srpanj s prosječnom temperaturom zraka 20,6°C. Prosječna godišnja temperaturna amplituda iznosi 21°C, dok je apsolutna temperaturna amplituda 67,4°C. Oborine također vrlo dobro karakteriziraju kontinentalnost klime. Raspored količine oborina tijekom godine vrlo je dobro raspoređen, a naročito u vegetacijskom periodu od travnja do listopada. U prva četiri vegetacijska mjeseca padne u prosjeku 288 mm oborina. Najmanji prosjek padalina je 23 mm u veljači, a najveći 165,5 mm u svibnju. Ukupna količina padalina u cijeloj godini je 834,5 mm.

Područje Međimurske županije podjednako je vjetrovito od proljeća do jeseni, dok je zima karakterizirana slabom pojavom vjetra. Jugozapadnjak (SW), zapadnjak (W) i sjeverac (N) najčešći su vjetrovi te se pojavljuju prosječno podjednako tijekom godine.

Prosječno trajanje osunčavanja najveće je za srpanj te iznosi 284 sata, dok je najmanje za prosinac i iznosi 63,2 sata.

2.1.3. Reljefna, podološka i hidrografska obilježja

Prostor općine Vratišinec nalazi se na prijelaznoj zoni između dviju osnovnih međimurskih mikroregionalnih cjelina – brežuljkastog gornjeg te nizinskog donjeg Međimurja. Na tom području mogu se izdvojiti sljedeći tipovi tla: ilovasto-glinasto tlo na vapnenačkoj podlozi – briježni dio; glinasta ilovača – ispod briježnog dijela i uz rijeku Muru; šljunkovito zemljište – na potezu Gornji Hrašćan – Donji Hrašćan; crnica i ilovača – središnji plato; pijesci i šljunkovito tlo – uz Dravu.

Prostor Općine Vratišinec u cijelosti je u sastavu pleistocenske ravni blago nagnute od zapada prema istoku. Najveće apsolutne visine su na zapadu i iznose 188,9 m nadmorske visine, a najniže na sjeveroistoku i iznose 161,8 m nadmorske visine.

Prostor Međimurja sa sjevera i juga omeđuju rijeke Mura i Drava, a područje općine je zajednička tvorevina tih dviju rijeka. Akumulacijska jezera na Dravi (Kuršanec i Prelog) imaju najveći udio u ukupnim vodenim površinama Međimurja.

Na osnovi seizmoloških studija, te prostornih i vremenskih analiza seizmičkih aktivnosti na širem području, utvrđeno je da se područje Općine nalazi u zoni maksimalnog seizmičkog intenziteta VII stupnja po Mercalli-Cancani-Sieberg skali.

Na području općine su prisutne mnoge podzemne vode, potoci, kanali te akumulacije, od čega se posebno izdvajaju potok Brodec i potok Jalšovnica (oba pripadaju slivu rijeke Mure).

- **Potok Brodec**

- Izvorište u gornjem Međimurju
- Protječe kroz Općinu u sjeveroistočnom između Brodeca (integrirano u Vratišinec) i Vratišincea
- Na kraju toka se ulijeva u rijeku Muru

- U potok Brodec se ulijevaju kanali: Berek, Šperoula, Simpleče, Vodenjak i Pod Goricom
- **Potok Jalšovnica**
 - Uljeva se u rijeku Muru kod naselja Križovec
 - U potok Jalšovnicu ulijevaju se slijedeći kanali: Grabernica I, II, Bakuc I-V, Pri Dobravi, Grmje I-V, Dubrava I-III, kanal Vajdiščak I, II.

2.2. STANOVNIŠTVO

2.2.1. Osnovni demografski pokazatelji i prirodno kretanje stanovništva

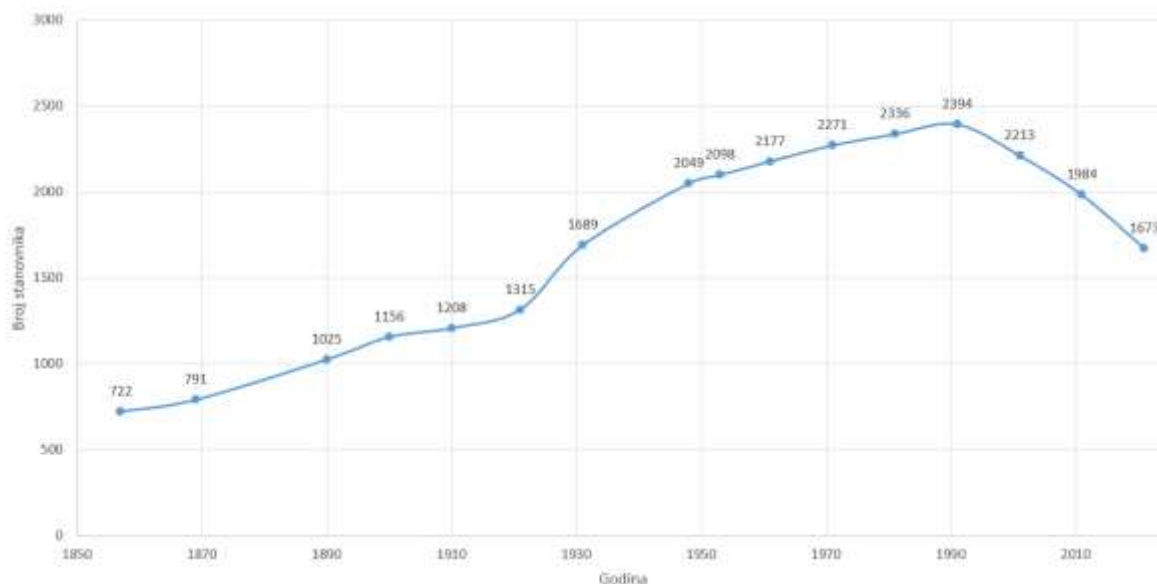
Na području Općine Vratišinec, na temelju podataka *Popisa stanovništva* iz 2021. godine popisano je 1.673 osoba što čini udio od 1,64% u ukupnom broju stanovnika u Međimurskoj županiji. Usporedba *Popisa stanovništva* iz 2011. godine (1.984 osoba) i *Popisa stanovništva* iz 2001. godine (2.213 osoba) s *Popisom* iz 2021. godine pokazuje da područje Općine Vratišinec karakterizira kontinuirani pad broja stanovnika.

Općina Vratišinec	Stanovništvo				
	2001	2011	2021	Indeks (2011./2001.)	Indeks (2021./2001.)
Ukupno	2.213	1.984	1.673	89,65	75,60
m	1.094	978	845	89,40	77,24
ž	1.119	1.006	828	89,90	73,99

Tablica 1. Broj stanovnika općine Vratišinec 2001., 2011. i 2021.; izvor: DZS, *Popis stanovništva*; obrada autora

S obzirom na podatke prikazane u prethodnoj tablici očigledno je da je u općini Vratišinec u razdoblju od 20 godina između tri popisa stanovništva došlo do smanjenja broja stanovnika za 20,33%. Prema *Popisu stanovništva* za 2021. godinu, Općina Vratišinec ima 1.673 stanovnika, što predstavlja smanjenje od 11,14% u odnosu na 2011. godinu. Općina Vratišinec sastoji se od 2 naselja: Gornji Kraljevec i Vratišinec, te zaselka Remis koji ustvari pripada naselju Gornji Kraljevec. Prema tome, naselje Gornji Kraljevec s Remisom broji prema *Popisu stanovništva*

2021. godine 518 stanovnika, a naselje Vratišinec 1.155 stanovnika. Vratišinec gubi stanovništvo ustvari još od otprilike 1991. godine kada je zabilježeno najviše stanovnika (2.394), a rast je trajao kontinuirano od prvih popisa stanovništva, a naročito u periodu netom nakon Drugog svjetskog rata.

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika u Općini Vratišinec kroz povijest; izvor: DZS; obrada autora

PODRUČJE	ROĐENI		UMRLI	PRIRODNI PRIRAST	BRAKOVI		VITALNI INDEKS (ŽIVOROĐENI NA 100 UMRLIH)
	Živorodeni	Mrtvorodeni			Sklopljeni	Razvedeni	
Republika Hrvatska	36508	133	62712	-26204	18203	5100	58.2
Međimurska županija	1129	4	1460	-331	382	144	77.3
Općina Vratišinec	5	-	29	-24	4	1	17.2

Tablica 2. Prirodno kretanje stanovništva općine Vratišinec u usporedbi s RH i Međimurskom županijom za 2021. godinu; izvor: DZS; obrada autora

2.2.2. Prostorno kretanje stanovništva

U 2021. godini na područje općine Vratišinec ukupno se doselilo 36 osoba, a odselilo se ukupno 56 osoba. Saldo migracije stanovništva općine Vratišinec u 2020. godini bio je negativan i iznosio je -20. Najviše se ljudi doselilo iz inozemstva (18), pa onda slijede drugi gradovi i općine Međimurske županije (11) te druge županije (4). Najviše se ljudi odselilo u druge gradove i općine Međimurske županije (27), pa onda slijedi inozemstvo (22) te druge županije (4). Trend doseljavanja i odseljavanja u općinu Vratišinec odudara od trenda na razini Međimurske županije u koju se u promatranoj godini doselilo više ljudi (3.815) nego što se odselilo (3.779), što ukazuje na umjerenu podrazvijenost općine Vratišinec u odnosu na prosjek Međimurske županije.

Područje	DOSELJENO I ODELJENO STANOVNIŠTVO U 2020. GODINI							
	Dospeljeni				Odseljeni			
	ukupno	Iz drugoga grada/općine iste županije	iz druge županije	iz inozemstva	ukupno	U drugi grad/općinu iste županije	u drugu županiju	u inozemstvo
MŽ	3.815	1.450	463	1.513	3.779	1.445	616	1.329
Općina Vratišinec	36	11	4	18	56	27	4	22

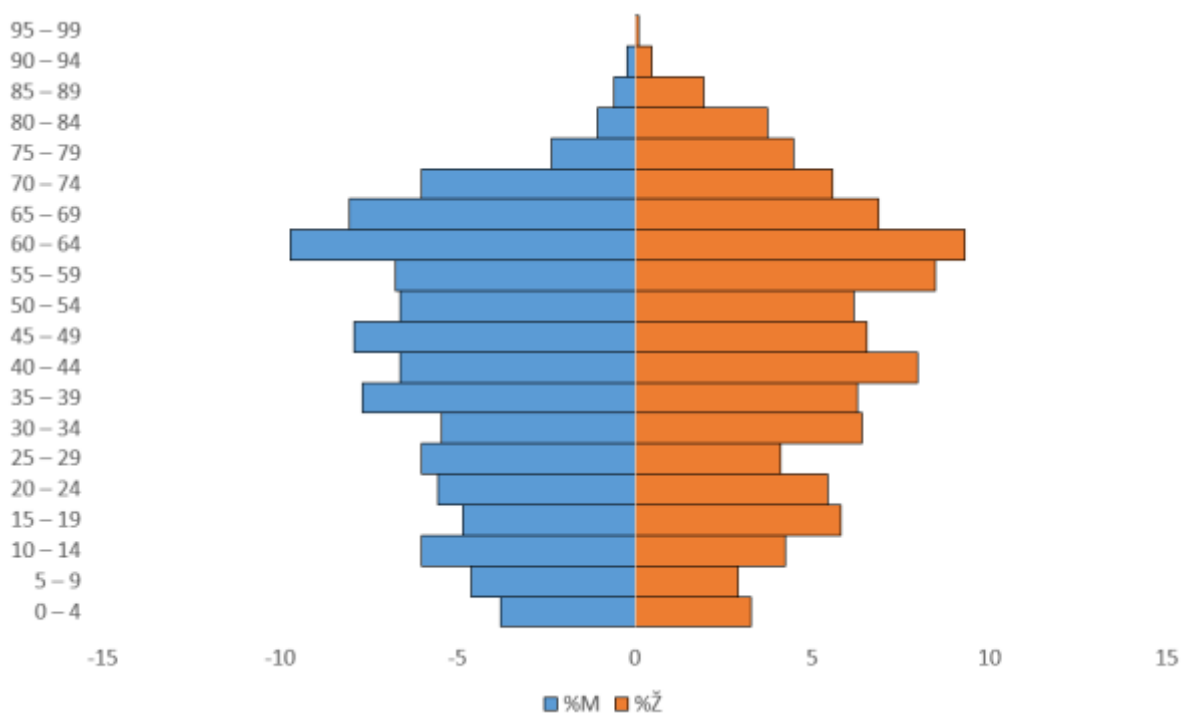
Tablica 3. Dospeljeno i odseljeno stanovništvo općine Vratišinec i Međimurske županije u 2020.; izvor: DZS; obrada autora

2.2.3. Dobna i spolna struktura stanovništva

Prosječna starost stanovnika Općine Vratišinec, na temelju podataka iz 2021. godine je 42,53 godina, Međimurske županije 43,7 godina, dok je u Republici Hrvatskoj prosječna starost 44,3 godina. Prosječna starost stanovnika općine ispod je prosjeka uspoređujući ga s prosjekom županije i prosjekom RH. Najviše stanovnika općine Vratišinec pripada kontingentu stanovnika od 15 do 64 godina, a najmanji broj stanovnika kontingentu 90 i više godina.

Spol	Ukupno	0-4 godina	5-9 godina	10-14 godina	Radno sposobno st. (15-64 godine)	65-69 godina	70-74 godina	75-79 godina	80-84 godina	85-89 godina	90-94 godina	Prosječna starost
Ukupno	1673	59	63	86	1118	125	97	57	40	21	6	42.53
M	845	32	39	51	568	68	51	20	9	5	2	40.84
Ž	828	27	24	35	550	57	46	37	31	16	4	44.26

Tablica 4. Dobna i spolna struktura stanovništva općine Vratišinec 2021.; izvor: DZS; obrada autora

Grafikon 2. Dobno-spolna piramida stanovništva općine Vratišinec 2021.; izvor: DZS

2.3. INFRASTRUKTURA

2.3.1. Prometna infrastruktura

- **Cestovni promet**

- **Razvrstane ceste**

Prostor općine Vratišinec smješten je u sjevernom dijelu Međimurske županije. Prometna prohodnost prostora osigurana je mrežom županijskih i lokalnih cesta, koja naselja u općini povezuju međusobno, kao i sa širim okruženjem. Postojeći prometni sustav na području općine dio je glavne cestovne mreže Međimurja. Glavni prometni pravac u smjeru sjever-jug čini županijska cesta broj 2008 dok glavni prometni pravac u smjeru istok-zapad čini županijska cesta broj 2010 kojom su povezana sva naselja u općini.

Broj ceste	Kategorija cesta	Relacija ceste
Ž-2008	Županijska	Paklenica – Vratišinec - Žiškovec
Ž-2010	Županijska	Vratišinec – G. Kraljevec
L-20003	Lokalna	Mursko Središće – Brodec
L-20019	Lokalna	D-209 – Brodec - Vratišinec
L-20020	Lokalna	G. Kraljevec - Sivica

Tablica 5. Razvrstane ceste na području općine Vratišinec; izvor: *Prostorni plan Općine Vratišinec*

- **Nerazvrstane ceste**

Nerazvrstane ceste jesu ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim zakonskim i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu zakona kojim se uređuju ceste.

Nerazvrstana cesta javno je dobro u općoj upotrebi u vlasništvu Općine Vratišinec. Nerazvrstana cesta ne može se otuđiti iz vlasništva Općine Vratišinec, niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja radi građenja građevina sukladno odluci načelnika Općine Vratišinec pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste.

Mrežu nerazvrstanih cesta na području općine Vratišinec čine: ulice, seoske ceste, seoski i poljski putovi, ili ceste koje spajaju dva naselja, a nisu razvrstane po posebnim propisima, te druge nerazvrstane javne prometne površine na kojima se odvija promet, a upisane su u registar nerazvrstanih cesta. Nerazvrstane ceste koriste se na način koji omogućuje uredno odvijanje prometa, ne ugrožava sigurnost sudionika u prometu i ne oštećuje cestu.

Lokalni biciklistički promet je dobro razvijen te bi se mogao dodatno ojačati modernizacijom raznih poljskih putova koja povezuju lokalna naselja u svrhu stvaranja mreže biciklističkih putova. Na taj način bi se i smanjila gustoća prometa na županijskim cestama.

Nerazvrstane ceste moraju se projektirati i graditi prema normativima i propisima o građenju, u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom Općine.

- **Željeznički promet**

Kroz Općinu Vratišinec prolazi željeznička pruga II. Reda relacije Čakovec – Mursko Središće – Državna granica (Lendava). Duljina Pruge unutar Općine iznosi 4,4 km. Velikog je lokalnog značaja radi povezivanja Općine sa širom urbanom okolicom.

- **Poštanski promet**

Na području općine Vratišinec posluje poštanski ured: 40316 VRATIŠINEC Poštanski ured 40316 Vratišinec obavlja sve poštanske usluge, poslove gotovinskog platnog prometa, usluge ostalog novčanog prometa (poslove štednje i isplata po tekućim računima Hrvatske poštanske banke i gotovo svih poslovnih banaka u RH, usluge uplata i isplata po ugovorima), mjenjačke poslove, brzojavne usluge, telefonske usluge iz javnih govornica u poštama, prodaju maraka i vrijednosnica, te prodaju određenog asortimana trgovačke robe, kao i prodaju srećaka Hrvatske lutrije.

2.3.2. Energetska infrastruktura

- **Elektroenergetika**

Na području Općine Vratišinec postoje solarne elektrane na krovovima nekih kuća, što je obnovljivi i inovativni način vlastite proizvodnje energije. Područje Općine je napajano električnom energijom preko distributera DO „Elektra“ Čakovec. Sustav distribucije se sastoji od trafostanica 10/0,4 kV razmještenih preko naselja Vratišinec i Gornji Kraljevec.

Trafostanice su većim dijelom priključene zračnim 10(20) kV vodovima, a manjim dijelom podzemnim kabelskim vodovima.

- **Plinoopskrba**

Međimurska županija se slavi kao najbolja županija u Republici Hrvatskoj po pokrivenosti plinske mreže i njezinoj razgranatosti. Plinovod oblika prstena usmjerenja Vratišinec – Mursko Središće – Gornji Kraljevec – Sivica omogućuje distribuciju zemnog plina svim lokacijama u Općini.

Distribuciju plina na području Općine Vratišinec obavlja distributer „Međimurje plin“ d.o.o. Čakovec. Dužina plinovoda na području Općine iznosi 29.580,17 m.

Na području Općine Vratišinec nalazi se dijelom jedno od plinskih polja za koje je naftna kompanija INA d.d. ishodila koncesiju za eksploataciju, bušotina Mačkovec 1. Projektom izgradnje postrojenja i eksploatacije plina koji je aktualan od 2014. godine predviđeno je dugogodišnje vađenje plina s pet već ispitanih i opremljenih bušotina, a u podzemlju ovog dijela Međimurja zalihe plina procjenjuju se na oko milijardu m³ do 2024. godine.

2.3.3. Telekomunikacije

Broj širokopojsnih priključaka u Međimurskoj županiji na kraju 2018. godine iznosio je 21.747 ili 19,1 % od ukupnog broja priključaka, dok je broj širokopojsnih priključaka na razini cijele Republike Hrvatske iznosio 1.128.273 priključaka tj. 26,3 %.

Projekt WiFi4EU financiran sredstvima Europske unije temeljem sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru instrumenta za povezivanje Europe (CEF), kojim su općini dodjeljena sredstva u obliku vaučera u iznosu od 15.000.00 eura realiziran je na području općine Vratišinec u 2020. godini. Za izvođača je odabrana OT-Optima telekom. Projekt omogućuje besplatno spajanje na internet u oba naselja općine na osam različitih instaliranih pristupnih točaka.

2.3.4. Vodoopskrba i odvodnja

- **Vodoopskrba**

Javna vodoopskrba djelatnost je zahvaćanja podzemnih i površinskih voda u svrhu ljudske potrošnje i njihova kondicioniranja te isporuka do krajnjega korisnika vodne usluge ili do drugoga isporučitelja vodnih usluga ili do javne slavine putem građevina za javnu vodoopskrbu te upravljanje tim građevinama, kao i pokretna isporuka vode za ljudsku potrošnju (autocisternom, vodonoscem ili na drugi način) kad je to određeno *Zakonom o vodnim uslugama (NN 66/2019)*.

Međimurske vode d.o.o. Čakovec obavljaju uslugu javne vodoopskrbe na uslužnom području Međimurske županije. Izgrađenost sustava iznosi 99,7%. Na javni je vodovod priključeno preko 43.421 kućanstva ili 80% od ukupnog broja kućanstva, te gotovo svi gospodarski subjekti i ustanove. Vodoopskrba je podijeljena na četiri zone.

Područje Općine Vratišinec spada u III. Zonu i opskrbljuje se iz crpilišta „Nedelišće“.

- **Odvodnja**

Djelatnost javne odvodnje obuhvaća skupljanje otpadnih voda, njihovo dovođenje do uređaja za pročišćavanje, pročišćavanje i izravno ili neizravno ispuštanje u površinske vode ili iznimno u podzemne vode, obradu mulja koji nastaje u procesu njihova pročišćavanja, ako se ti poslovi obavljaju putem građevina za javnu odvodnju te upravljanje tim građevinama.

Upravljanje predstavlja redovito održavanje funkcionalne ispravnosti građevina za javnu odvodnju uključujući i uređaje za pročišćavanje otpadnih voda, donošenje općih i tehničkih uvjeta isporuke vodnih usluga, planiranje razvoja i drugi poslovi radi osiguranja stanja trajne funkcionalne sposobnosti građevina za javnu odvodnju.

Formirani su sljedeći sustavi odvodnje: grad Čakovec s gravitirajućim naseljima, grad Prelog, grad Mursko Središće, naselje Kotoriba i naselje Donji Kraljevec. Kod navedenih sustava primijenjen je mješovit način odvodnje, tj. skupno prikupljanje i odvođenje sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda te oborinskih voda.

Naselje Vratišinec ima djelomično izgrađen mješoviti sustav odvodnje otpadnih voda. Općina je 2019. godine potpisala ugovor o priključenju objekata na javni sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, koji će se graditi u sklopu EU projekta „Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda anglomeracije Mursko Središće“. Radovi su pred završetkom u

naseljima Vratišinec i Gornji Kraljevec, dok zaselak Remis spada u sustav aglomeracije Podturen, a tamo još nisu započeli radovi.

2.3.5. Gospodarenje otpadom

Zakon o gospodarenju otpadom (NN 84/2021) propisuju se mjere u svrhu zaštite okoliša i ljudskoga zdravlja sprječavanjem ili smanjenjem nastanka otpada, smanjenjem negativnih učinaka nastanka otpada te gospodarenja otpadom, smanjenjem ukupnih učinaka uporabe sirovina i poboljšanjem učinkovitosti uporabe sirovina te povećanjem recikliranja i ponovnog korištenja reciklata, što je nužno za prelazak na kružno gospodarstvo i osiguranje dugoročne konkurentnosti Republike Hrvatske i Europske unije.

Zakonom se uređuje sustav gospodarenja otpadom, uključujući red prvenstva gospodarenja otpadom, načela, ciljevi i način gospodarenja otpadom, planski dokumenti u gospodarenju otpadom, nadležnosti i obveze u gospodarenju otpadom, lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspeksijski nadzor nad gospodarenjem otpadom.

Prema navedenom zakonu, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno dužno je na svom području osigurati obavljanje javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način, izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, osiguravajući pri tom javnost rada kako bi se osiguralo odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada iz kućanstava i drugih izvora, biootpada iz kućanstava, reciklabilnog komunalnog otpada, opasnog komunalnog otpada i glomaznog otpada iz kućanstava. Jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu informativnih aktivnosti u svezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito najmanje jednu javnu tribinu, te informativne publikacije o gospodarenju otpadom.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave o načinu pružanja javne usluge donosi odluku koja sadrži:

- kriterije obračuna količine miješanog komunalnog otpada

- standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada
- najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima
- obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu
- područje pružanja javne usluge
- iznos cijene obvezne minimalne javne usluge s obrazloženjem načina na koji je određena
- odredbe o načinu podnošenja prigovora i postupanju po prigovoru građana na neugodu uzrokovanu sustavom sakupljanja komunalnog otpada
- odredbe o načinu pojedinačnog korištenje javne usluge
- odredbe o načinu korištenja zajedničkog spremnika
- odredbe o prihvatljivom dokazu izvršenja javne usluge za pojedinog korisnika usluge
- način određivanja udjela korisnika usluge u slučaju kad su korisnici usluge kućanstva i pravne osobe ili fizičke osobe – obrtnici i koriste zajednički spremnik, a nije postignut sporazum o njihovim udjelima
- odredbe o ugovornoj kazni
- opće uvjete ugovora s korisnicima.

Na području općine Vratišinec javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada provodi MURS-EKOM d.o.o. Uslugom organiziranog prikupljanja, odvoza i odlaganja miješanog komunalnog otpada obuhvaćeno je oko 450 kućanstva odnosno 79% od ukupnog broja kućanstva općine Vratišinec.

Kućanstva na području općine Vratišinec za prikupljanje miješanog komunalnog otpada koriste spremnike zapremnine 120 l. Navedeni spremnici prazne se svakih 14 dana. Odvojeno prikupljanje biootpada, papira, plastike koriste se spremnici zapremnine 120 l. metala, tetrapaka i stakla omogućeno je građanima putem besplatnih namjenskih vrećica. Građani besplatne namjenske vrećice dobivaju po sistemu „puno za prazno“, odnosno predajom pune namjenske vrećice dobivaju besplatnu praznu vrećicu. Odvoz otpada prikupljenog u namjenskim vrećicama i odvoz miješanog komunalnog otpada odvijaju se u različite dane kako bi se spriječilo miješanje korisnog otpada i otpada za odlaganje.

Na području općine Vratišinec nalaze se tri spremnika zapremnina od 5 m³ i 2x7 m³ za prikupljanje biorazgradivog otpada sa javnih površina. Biorazgradivi otpad odvozi se u kompostanu koja se nalazi u sklopu odlagališta „Totovec-Murs-ekoma u Murskom Središću“. Građevni otpad odvozi se na reciklažno dvorište za građevni otpad koje se nalazi u sklopu

odlagališta otpada „Totovec“ u gradu Čakovcu Murs-ekoma u Murskom Središću. Komunalni otpad sa područja općine Vratišinec se odlaže na uređeno odlagalište otpada „Totovec“ u gradu Čakovcu.

JLS	Ukupno skupljeno (t)	Miješani komunalni otpad	Broj stanovnika obuhvaćen organiziranim skupljanjem komunalnog otpada	Količina otpada po stanovniku (kg/st)
Općina Vratišinec	268	136	1682	159

Tablica 6. Podaci o komunalnom otpadu na području općine Vratišinec za 2021. godinu; izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, *Izvješće o komunalnom otpadu za 2021. godinu*; obrada autora

JLS	Papir (t)	Plastika (t)	Staklo (t)	Metal (t)	Glomazni otpad (t)	Tekstil (t)	Biootpad (t)
Općina Vratišinec	17.84	21.88	17.02	11.30	48.36	0.85	9.77

Tablica 7. Podaci o količinama odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada na području Općine Vratišinec za 2021. godinu; izvor: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, *Izvješće o komunalnom otpadu za 2021. godinu*; obrada autora

2.4. KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA

2.4.1. Kulturna dobra i znamenitosti

Na području općine Vratišinec zaštićena su 2 kulturna dobra koja su upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, i na njih se primjenjuje *Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara*. Smjernice za uređenje, mjere zaštite i način prezentacije određuje nadležna ustanova.

Vratišinec se prvi puta spominje 1458. godine kao posjed grofova Celjskih pod imenom Bratrvsincz. Već 1478. spominje se kao Bratischinecz, 1636. godine kao Wratissnicz, a 1752.

kao Vratissinecz. Poznati mađarski jezikoslovac dr. Laszlo Hadrovicz tvrdi da Vratišincu ime potječe od imenice „brat“, odnosno osobnog imena Bratiša/Vratiša. Naime, kao i mnoga međimurska mjesta i Vratišinec je ime dobio po svom nekadašnjem feudalnom gospodararu (Bratiša, Vratiša).

Rbr.	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Adresa	Vrsta	Pravni status
1.	Z-1582	Crkva Uzvišenja Svetog Križa	Vratišinec	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro
2.	Z-1125	Zgrada stare škole	Vratišinec	Nepokretna pojedinačna	Zaštićeno kulturno dobro

Tablica 8. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području općine Vratišinec; izvor: *vratisinec.hr*; obrada autora

Župna crkva Uzvišenja Svetog Križa je izgrađena 1897. godine u jugoistočnom dijelu sela. Stilistički, to je pseudogotička građevina s poligonalnim svetištem, s prostranim kapelama te sakristijom i spremištem uz kapele, poduprta s 28 kontrafora. Pred glavnim pročeljem nalaze se dvije kasnobarokne skulpture rimskih mučenika sv. Ivana i Pavla iz 1779.g.

Zgrada stare škole u Vratišincu se nalazi u središtu naselja Vratišinec (nekadašnjem starom centru naselja), izgrađena 1874. godine, koja je zapisana na južnome zabatnom zidu. Građevina je prizemnica pravokutnoga tlocrta, kojoj su pročelja oblikovana u klasicističkoj maniri s plitkim pilastrima između prozora.

2.4.2. Znamenite ličnosti

Najpoznatija osoba s područja općine Vratišinec jest hrvatski etnomuzikolog, melograf i akademik Vinko Žganec (22. siječnja 1890. - 12. prosinca 1976.).

Žganec je rođen u Vratišincu u Međimurju. Rano se u djetinjstvu počeo zanimati za glazbu, a svoju prvu narodnu pjesmu zabilježio je 1908. godine. Godine 1916. objavio je svoju prvu knjigu međimurskih hrvatskih narodnih pjesama koja je pobudila veliki interes, gotovo senzaciju u kulturnim i političkim krugovima Hrvatske te odigrala veliku ulogu pri konačnoj odluci Versajske mirovne konferencije da Međimurje ostane u sastavu Hrvatske. Poslije je rad proširio i na Hrvate Bunjevce u Mađarskoj i Hrvate iz Gradišća u Austriji. Studirao je teologiju, a kasnije i pravo, te je 1919. godine postao doktor prava.

Glazbom se primarno bavi nakon 1945. godine kada postaje voditelj Etnografskog muzeja u Zagrebu. Tijekom svog istraživanja Žganec je prikupio, snimio i zapisao više od 19.000 pjesama, među kojima i mnoge hrvatske tamburice; oni su sačuvani za buduće generacije kako bi se koristili i proučavali. Postoje dokazi da je sakupio više od 25.000 pjesama (15.000 samo iz rodnog Međimurja). Neki od njih nisu bili u potpunosti dokumentirani.

Žganec je postao prvi ravnatelj Instituta za folkloristiku, a bio je i aktivni sudionik Društva folklorista Hrvatske. Predavao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu gdje je imao velik utjecaj na svoje kolege i studente. U spomen i sjećanje na dr. Vinka Žganca, u njegovu je rodnom mjestu Vratišincu, povodom obilježavanja 30. godišnjice smrti, podignuto spomen poprsje akademika.

Vinko Žganec umro je 12. prosinca 1976. godine i pokopan je na vratišinečkom groblju. Još za života dao je pristanak u pisanom obliku da kulturno umjetničko društvo u Vratišincu u nazivu može nositi njegovo ime. Svake godine u Vratišincu općina Vratišinec u suradnji sa OŠ i udrugama obilježava obljetnice rođenja i smrti akademika doktora Vinka Žganca. Vinko Žganec veliki je sin hrvatskoga naroda, Međimurja, a posebice njegova Vratišince gdje danas ustanove, organizacije i događaji nose ime Vinka Žganca – Osnovna škola, Dom Kulture, Kulturno-umjetničko društvo, mješoviti pjevački zbor te glavna ulica koja prolazi središtem mjesta Vratišinec.

Slika 3. Bista Vinku Žgancu u Vratišincu; izvor: vratisinec.hr

2.5. GOSPODARSTVO

2.5.1. Osnovne gospodarske značajke

Gospodarsku osnovu općine predstavlja poljoprivreda, graditeljska djelatnost, uslužne djelatnosti, prerađivačka djelatnost i trgovina. Na području općine Vratišinec nema velikih industrijskih pogona, već gospodarsku strukturu čine mali i srednji poduzetnici i nekoliko manjih gospodarsko-obrtničkih pogona koji su važni gospodarski potencijal općine Vratišinec. Međutim, nudi se i razvoj turizma, posebice agroturizma, a time i ekološke poljoprivredne proizvodnje.

Općina Vratišinec raspolaže brojnim i značajnim prirodnim potencijalima koji su, uglavnom, i značajni gospodarski potencijali.

Potencijal razvoja Općine Vratišinec u bližoj i daljoj budućnosti mogu se svesti na:

- Geografska blizina velikih središta Međimurske županije, gradova Čakovec i Mursko Središće
- Blizina razvijenijih zemalja poput Slovenije i Austrije
- Poljoprivredne površine
- Dobra prometna povezanost
- Povoljna cijena zemljišta i komunalnih naknada

Najvažnije djelatnosti mogu se svesti na:

- Poljoprivreda
- Građevina
- Uslužne djelatnosti
- Prerađivačka djelatnost
- Trgovina

2.5.2. Pokazatelji ekonomskog razvoja

U skladu sa *Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske* Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti.

Po donošenju izmjena i dopuna *Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske*, a slijedom izrađenoga novoga modela izračuna indeksa razvijenosti, donesena je nova *Uredba o indeksu razvijenosti (NN 131/17)*. Uredba utvrđuje pokazatelje za izračun indeksa razvijenosti, njihov izračun i izvore podataka te način izračuna indeksa razvijenosti.

U skladu s *Uredbom*, za izračun indeksa razvijenosti koriste se slijedeći pokazatelji:

1. prosječni dohodak po stanovniku
2. prosječni izvorni prihodi po stanovniku
3. prosječna stopa nezaposlenosti

4. opće kretanje stanovništva

5. stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje)

6. indeks starenja.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i „Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti“ (NN 132/17) Međimurska županija je uvrštena u III. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave (prva polovina iznadprosječno rangiranih jedinica područne samouprave), a općina Vratišinec u IV. skupinu jedinica lokalne samouprave (prva četvrtina ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave). Indeks razvijenosti Međimurske županije iznosi 100,502, a indeks razvijenosti Općine Vratišinec 98,232.

OPĆINA VRATIŠINEC	Vrijednosti osnovnih pokazatelja	Prosječni dohodak po stanovniku	20.797,8
		Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	946,9
		Prosječna stopa nezaposlenosti	0,10670
		Opće kretanje stanovništva	93,33
		Indeks starenja	87,7
		Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65)	0,0624506
	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja	Prosječni dohodak po stanovniku	94,44
		Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	92,71
		Prosječna stopa nezaposlenosti	107,32
		Opće kretanje stanovništva	100,24
		Indeks starenja	106,23
		Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65)	90,96
	Indeks razvijenosti i razvojna skupina	Indeks	98,232
Razvojna skupina		4	

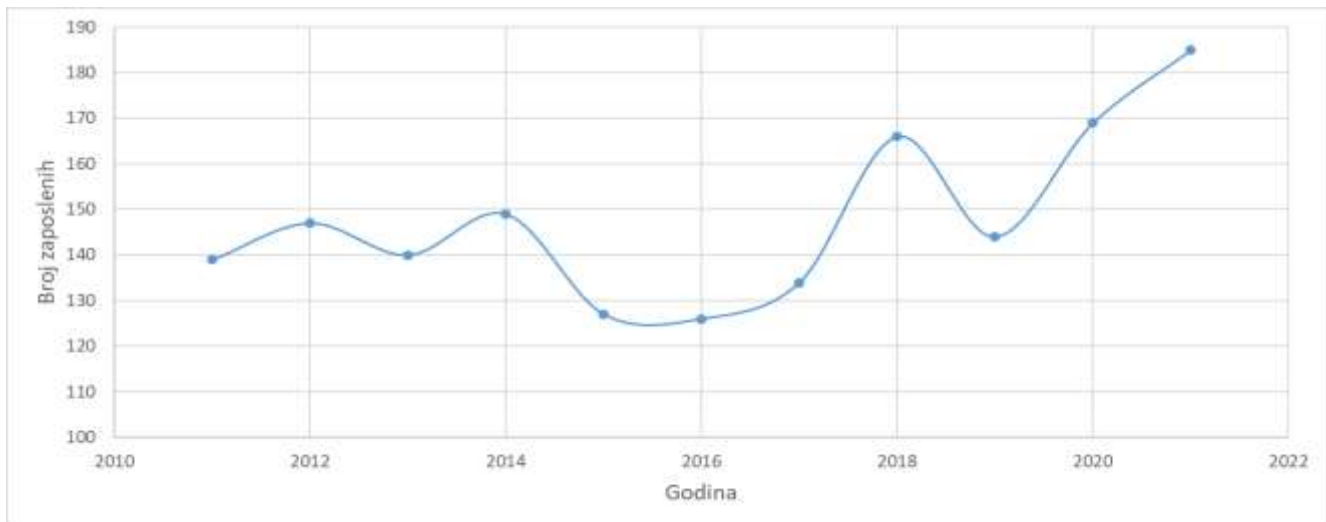
Tablica 9. Pokazatelji razvijenosti općine Vratišinec; obrada autora

2.5.3. Tržište rada

Broj zaposlenih u pravnim osobama za područje Općine Vratišinec sa stanjem 31. ožujka 2021. iznosio je 185 osoba. Broj zaposlenih u pravnim osobama 2021. godine u odnosu na prethodnu godinu je povećan za 9,47%. Broj zaposlenih (prema podatku broja osiguranika u HZMO-u) u porastu je od 2015. godine, uz manje oscilacije, a taj se trend pojačava nakon 2020. godine.

Zaposleni u pravnim osobama, 2011. – 2021. (stanje: 31.3.2022.)										
2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
139	147	140	149	127	126	134	166	144	169	185

Tablica 10. Broj zaposlenih u pravnim osobama za područje Općine Vratašinec 2011. – 2021.; izvor: HZMO; obrada autora

Grafikon 3. Kretanje broja zaposlenih 2010. – 2022.; izvor: HZMO; obrada autora

Najveći broj zaposlenih je u područjima djelatnosti prerađivačke industrije (34,59%) i prijevoza i skladištenja (24,32%).

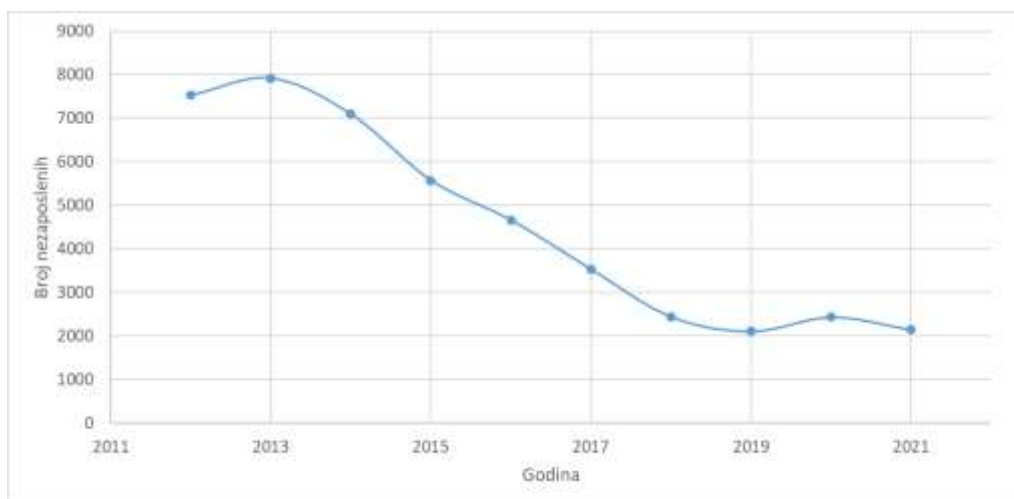
Djelatnost prema NKD-u, stanje 31. ožujka 2021.	Broj zaposlenih
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	-
Rudarstvo i vađenje	-
Prerađivačka industrija	64
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda; gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	-
Građevinarstvo	8
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	18
Prijevoz i skladištenje	45
Djelatnost pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrana	11
Informacije i komunikacije	-
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-
Poslovanje nekretninama	-
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	6
Obrazovanje	32
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	-
Umjetnosti, zabava i rekreacija	-
Ostale uslužne djelatnosti	-
Ukupno	185

Tablica 11. Zaposleni u pravnim osobama za područje Općine Vratašinec prema NKD-u

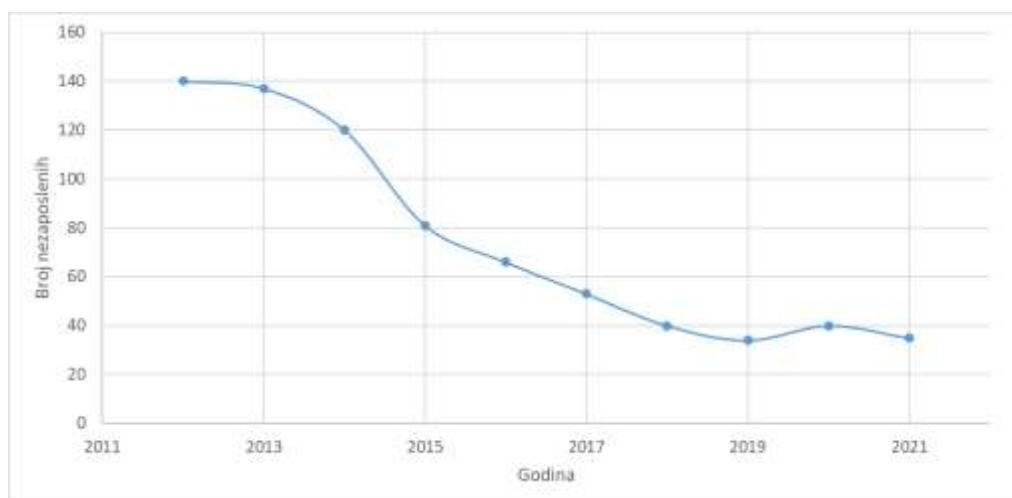
Što se nezaposlenosti tiče, tu se podudaraju trendovi na razini općine Vratišinec i Međimurske županije – konstantan pad broja nezaposlenih osoba u promatranom periodu od 2012. godine uz vrlo blagu oscilaciju 2020. godine zbog krize uzrokovane pandemijom COVID-19, ali uz vidno vraćanje na stari pozitivni trend, tj. pretpandemijske godine.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Međimurska- županija	7528	7923	7095	5576	4665	3538	2446	2111	2435	2151
Općina Vratišinec	140	137	120	81	66	53	40	34	40	35

Tablica 12. Prosječna nezaposlenost u Međimurskoj županiji i općini Vratišinec 2012. – 2021.; izvor: HZZ; obrada autora

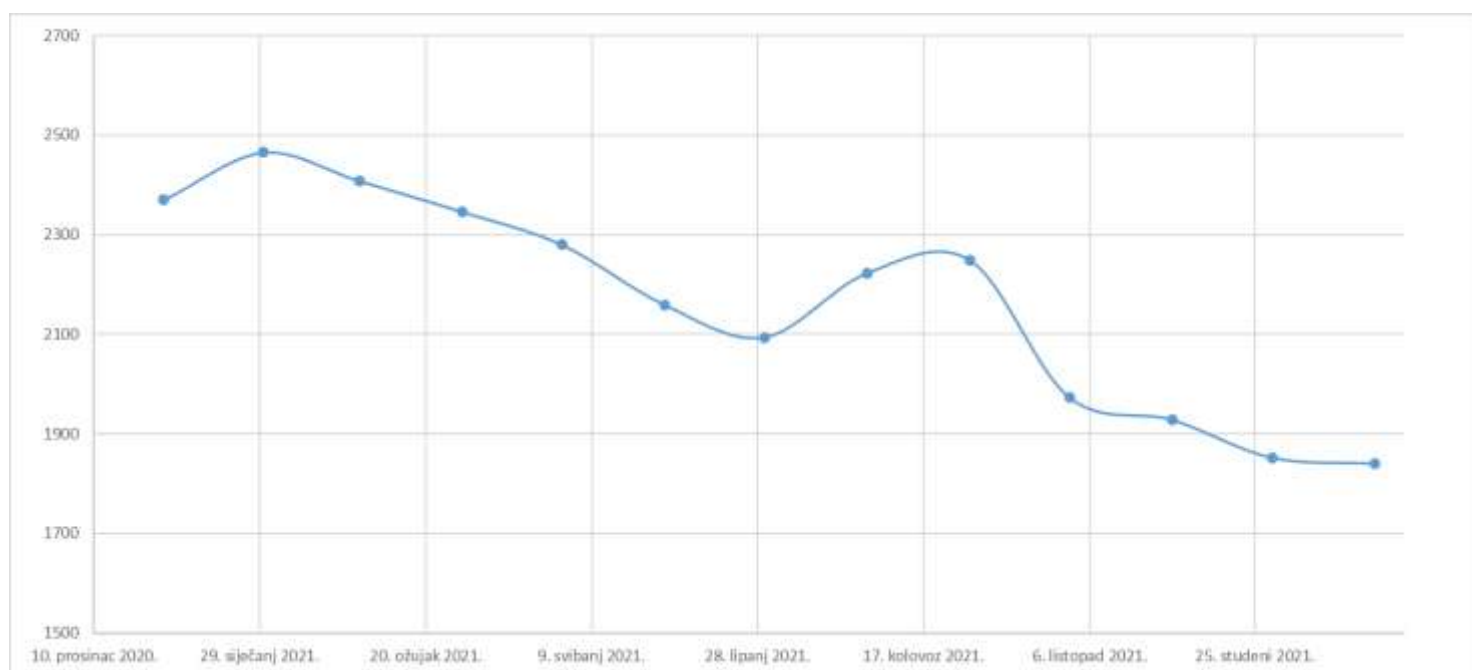
Grafikon 4. Prosječna nezaposlenost u Međimurskoj županiji 2012. – 2021.; izvor: HZZ; obrada autora

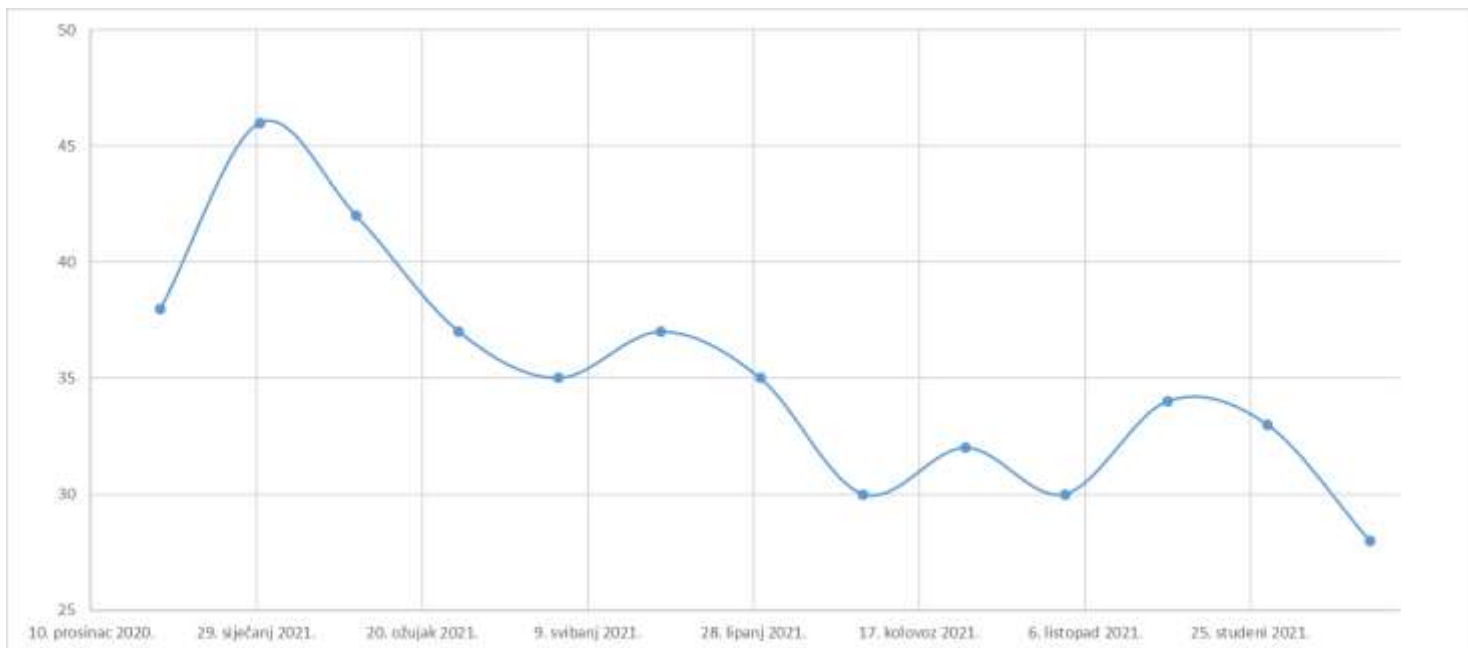
Grafikon 5. Prosječna nezaposlenost u općini Vratišinec 2012. – 2021.; izvor: HZZ; obrada autora

Nezaposlenost	RH	Međimurska županija		Općina Vratišinec	
		Mjesec	Broj	Broj	Udio u nezaposlenosti RH (%)
Prosinac 2020.	136.816	2.370	1,73	38	1,60
Siječanj 2021.	165.345	2.465	1,49	46	1,87
Veljača 2021.	162.386	2.408	1,48	42	1,74
Ožujak 2021.	155.588	2.346	1,51	37	1,58
Travanj 2021.	148.744	2.280	1,53	35	1,54
Svibanj 2021.	138.030	2.159	1,56	37	1,71
Lipanj 2021.	126.232	2094	1,66	35	1,67
Srpanj 2021.	126.006	2.223	1,76	30	1,35
Kolovoz 2021.	125.501	2.249	1,79	32	1,42
Rujan 2021.	119.094	1.973	1,66	30	1,52
Listopad 2021.	123.445	1.928	1,56	34	1,76
Studeni 2021.	125.701	1.852	1,47	33	1,78
Prosinac 2021.	125.715	1.840	1,46	28	1,52

Tablica 13. Nezaposlenost u RH, Međimurskoj županiji i Općini Vratišinec (stanje krajem mjeseca 2020. i 2021.); izvor: HZZ; obrada autora

Grafikon 6. Kretanje broja nezaposlenih osoba Međimurske županije po mjesecima od prosinca 2020. godine do prosinca 2021. godine (stanje krajem mjeseca); izvor: HZZ

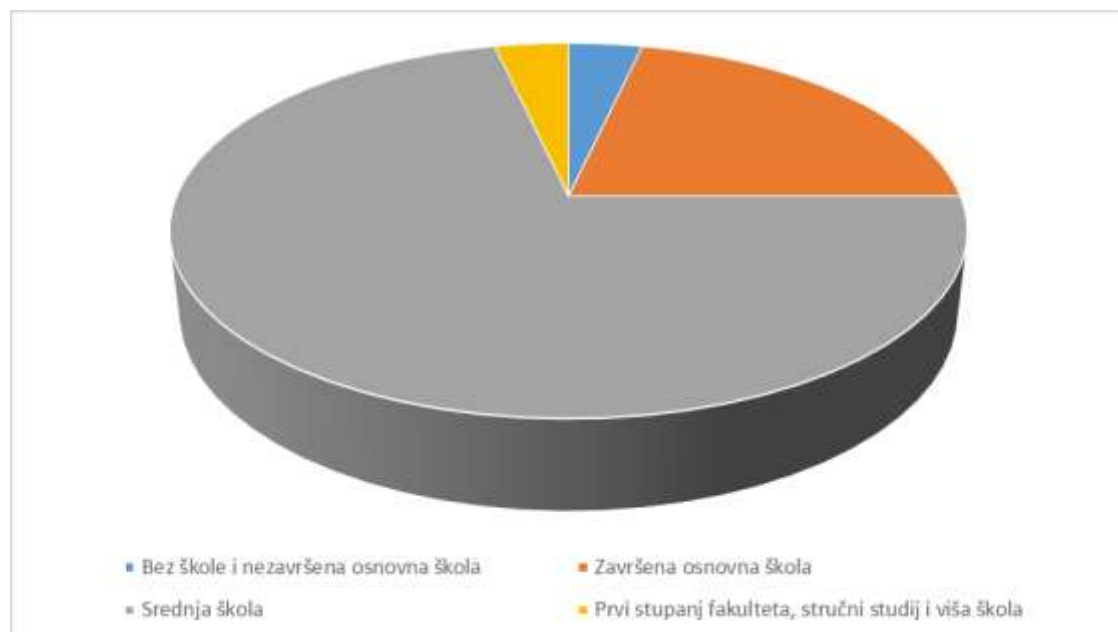
Grafikon 7. Kretanje broja nezaposlenih osoba općine Vratišinec po mjesecima od prosinca 2020. godine do prosinca 2021. godine (stanje krajem mjeseca); izvor: HZZ

Prema podacima za prosinac 2021. godine u Međimurskoj županiji je bilo 1.840 registriranih nezaposlenih osoba, čime je Općina Vratišinec sa registriranih 28 osoba imala udio od 1,52% u ukupnoj nezaposlenosti Međimurske županije. Uspoređujući broj registriranih nezaposlenih osoba u prosincu 2020. sa podacima iz prosinca 2021. godine uočava se tendencija smanjenja broja registriranih nezaposlenih osoba, kako na području Međimurske županije, tako i na području Općine Vratišinec.

U obrazovnoj strukturi registriranih nezaposlenih osoba u 2021. godini na području općine Vratišinec najbrojnije su bile osobe sa završenom srednjom školom (107 osoba ili 73,29%), potom osobe sa završenom osnovnom školom (17 osoba ili 11,64%), te osobe sa završenim prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom (13 osoba ili 8,90%), a što je prikazano i u sljedećoj tablici i grafikonu.

Razina obrazovanja	2021. godina
Međimurska županija - ukupno	2.152
(0) Bez škole i nezavršena osnovna škola	390
(1) Završena osnovna škola	470
(2) Srednja škola	983
(3) Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	145
(4) Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	164
Općina Vratišinec – ukupno	28
(0) Bez škole i nezavršena osnovna škola	1
(1) Završena osnovna škola	6
(2) Srednja škola	20
(3) Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	1
(4) Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	0

Tablica 14. Pregled broja registriranih nezaposlenih osoba Međimurske županije i općine Vratišinec prema razini obrazovanja u 2021. godini; izvor: HZZ; obrada autora

Grafikon 8. Registrirane nezaposlene osobe na području općine Vratišinec prema razini obrazovanja u 2021. godini; izvor: HZZ; obrada autora

2.5.4. Turizam

Područje općine Vratišinec dio je kontinentalnog turističkog prostora Međimurske županije i Republike Hrvatske, koje ima sve preduvjete da u budućem turističkom razvoju zabilježi značajniji pomak i ostvari jači razvitak.

S ciljem boljeg zajedničkog upravljanja razvojem svojih turističkih proizvoda i promoviranjem destinacije, postignut je dogovor između općina Selnica, Vratišinec i Podturen da se pokrene postupak udruživanja s Turističkom zajednicom Grada Mursko Središće u novu Turističku zajednicu „Mura i gorice“. Mursko Središće, Selnica, Vratišinec i Podturen ujedno su teritorijalno povezani što je jedan od preduvjeta za udruživanje.

Potpisnice pisma namjere će programe i projekte za svako godišnje razdoblje utvrđivati dogovorno i konsenzualno. Turistička zajednica područja bit će usmjerena na razvoj kulturnog, aktivnog i ruralnog turizma na području Grada Mursko Središće, Općine Selnica, Općine Vratišinec i Općine Podturen te unapređenje postojećih i razvoj novih aktivnosti.

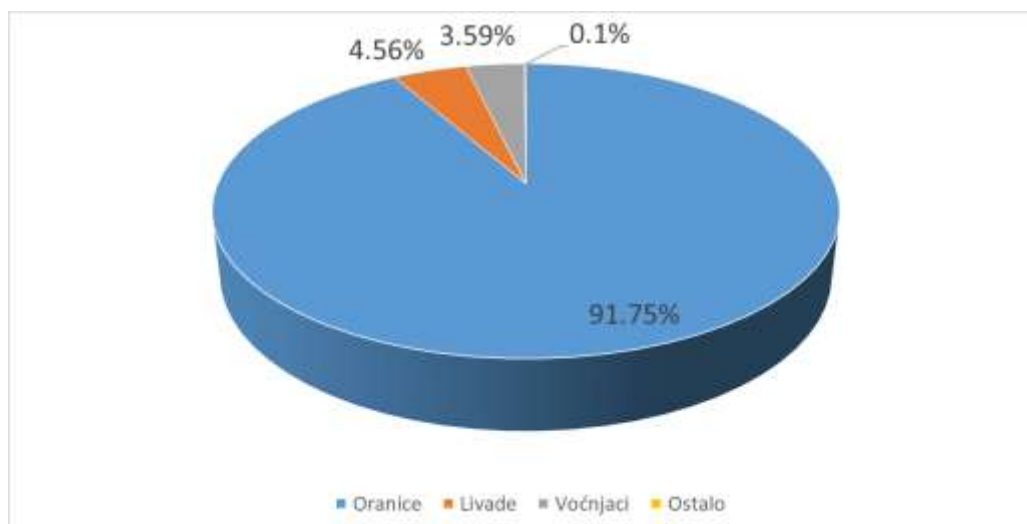
2.5.5. Poljoprivreda

Poljoprivrednim zemljištem, u smislu *Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/2018)* smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji.

Poljoprivredno zemljište kao obnovljiv prirodni resurs zauzima značajan udio općinskog teritorija. Budući da na prostoru općine prevladavaju tla visoke plodnosti, kao osnovni se cilj ističe potreba očuvanja poljoprivrednog posjeda, kao i očuvanje i korištenje poljoprivrednog zemljišta za potrebe osnovne namjene-poljoprivreda, kroz usklađenost interesa svih korisnika toga resursa.

Poljoprivredna zemljišta je potrebno staviti u funkciju, odnosno utvrditi postoji li mogućnost davanja istog u zakup. Isto tako, za sva ostala zemljišta (naslijeđena, sumnjiva i sporna, zemljišta s upisanim teretima) potrebno je utvrditi činjenično stanje i pokrenuti odgovarajuće postupke za rješenje.

Poljoprivredna je djelatnost značajna djelatnost zbog povoljne klime i nizinsko-brežuljkastog prostora, a koji omogućavaju visoke urode, posebno žitarica, industrijskog i aromatičnog bilja, uljarica, povrća, voća i grožđa. Od ukupno raspoloživog poljoprivrednog zemljišta, ARKOD sustavom obuhvaćeno je 919,41 ha poljoprivrednog zemljišta, koje je prikazano u sljedećem grafikonu i sljedećoj tablici.

Grafikon 9. Struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta prema vrsti kulture; izvor: APPRRR; obrada autora

Vrsta uporabe poljoprivredne površine	Površina parcela (ha)	Broj parcela
Oranica	843,60	1.339
Staklenik na oranici	0,19	3
Livada	41,95	117
Vinogradi	0,21	4
Voćnjak	32,99	40
Mješoviti višegodišnji nasadi	0,14	1
Privremeno neodržavana parcela	0,33	1
UKUPNO	919,41	1.505

Tablica 15. Prikaz broja i površine ARKOD parcela prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta na području općine Vratišinec 31.12.2021.; izvor: APPRRR; obrada autora

Od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta obuhvaćenog ARKOD sustavom na području Općine Vratišinec najveći je udio oranica (91,75%), livada (4,56%) te voćnjaka (3.59%).

Poljoprivredno gospodarstvo čine sve proizvodne jedinice na kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost i kojima upravlja poljoprivrednik, a koje se nalaze na području Republike Hrvatske.

Poljoprivredna proizvodnja Općine Vratišinec se bazira na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koji čine 82,67% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava na području Općine.

Poljoprivredna gospodarstva prema organizacijskim oblicima	Broj
Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)	62
Obrt	1
Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)	12
Trgovačko društvo	0
Zadruga	0
UKUPNO	75

Tablica 16. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema organizacijskim oblicima na području općine Vratišinec na dan 31.12.2021. godine; izvor: APPRRR; obrada autora

- **Stočarstvo**

Stočarska proizvodnja važna je zbog komplementarnosti s ratarskom proizvodnjom. Kapacitet stočarske proizvodnje u općini Vratišinec prikazan je u sljedećoj tablici.

OPĆINA VRATIŠINEC		Brojno stanje domaćih životinja na dan 31.12.2021.
GOVEDA	Broj gospodarstava	4
	Broj životinja	126
KONJI	Broj gospodarstava	2
	Broj životinja	9
SVINJE	Broj gospodarstava	63
	Broj životinja	178
KOZE	Broj gospodarstava	6
	Broj životinja	692

Tablica 17. Brojno stanje domaćih životinja na području općine Vratišinec na dan 31.12.2021.; izvor: JRDŽ, HPA; obrada autora

Količine isporučenog mlijeka predstavljaju ukupno proizvedene količine mlijeka u 2021. godini koje je isporučeno u mljekare. Podaci ne sadrže proizvedene količine mlijeka koje se prodaje na kućnom pragu u prerađenom ili neprerađenom obliku te količine mlijeka koje gospodarstvo koristi za osobnu potrošnju. Na području Općine Vratišinec postoji 1 isporučitelj mlijeka (0,8% od ukupnog broja isporučitelja mlijeka u županiji) koji je tijekom 2021. godine isporučio 331.573 kg mlijeka što iznosi oko 2,73% od ukupne količine isporučenog mlijeka s područja županije.

Potencijali proizvodnje kravljeg mlijeka na području Međimurske županije i općine Vratišinec mogu se vidjeti u idućoj tablici gdje se navode količine isporučenog kravljeg mlijeka i ukupan broj isporučitelja mlijeka tijekom 2021. godine.

Općina/grad	Broj isporučitelja	Količina isporučenog mlijeka (kg)
Belica	4	379.010
Čakovec	10	1.653.964
Domašinec	8	730.528
Donji Kraljevec	6	511.136
Donji Vidovec	1	31.877
Gornji Mihaljevec	14	672.592
Mala Subotica	8	465.875
Mursko Središće	1	5.447
Nedelišće	10	1.377.846
Orehovica	5	530.673
Podturen	4	1.643.883
Prelog	16	674.841
Selnica	1	512.458
Sveta Marija	1	19.676
Sveti Juraj na Bregu	7	658.088
Sveti Martin na Muri	2	326.555
Šenkovec	1	83.761
Štrigova	24	1.523.148
Vratišinec	1	331.573

Ukupno Međimurska županija	124	12.132,931
---------------------------------------	-----	------------

Tablica 18. Broj isporučitelja kravljeg mlijeka i ukupna količina isporučenog kravljeg mlijeka tijekom 2021. godine po općinama i gradovima Međimurske županije; izvor: JRDŽ, HPA; obrada autora

2.5.6. Šumarstvo

Na osnovu podataka Državne geodetske uprave, područni ured za katastar *, šume na području općine Vratišinec zauzimaju * ha, što čini * % ukupnog teritorija Općine. U odnosu na udio šuma na prostoru Međimurske županije, koji iznosi * %, to znači da je općina Vratišinec po udjelu šuma, znatno ispod županijskog i državnog prosjeka, koji iznosi * %.

Prema navedenim podacima Državne geodetske uprave, područni ured za katastar * od ukupnih površina šuma na području općine, šume su najvećim dijelom u državnom vlasništvu * ha, odnosno * %, a * ha je u privatnom vlasništvu, što čini * % udjela šuma.

Iako su šume slabije zastupljene u općini Vratišinec, određena bića su uspjela očuvati svoj izvorni prirodni oblik:

- Hrast lužnjak
- Obični grab
- Crna Joha s drhtavim šašem
- Umjetne sastojine (crna joha, bagrem...)

2.6. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Jedna od temeljnih funkcija jedinica lokalne i regionalne samouprave, pa tako i Općine Vratišinec jest zadovoljavanje javnih potreba u društvenim djelatnostima. Za izvršenje ove obveze u proračunu Općine osiguravaju se potrebna financijska sredstva, a temeljem programa javnih potreba koji se utvrđuju svake godine.

2.6.1. Odgoj i obrazovanje

- **Predškolski odgoj**

Predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u dječjim vrtićima sukladno *Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 57/22)*. Predškolski odgoj ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.

Na području općine u naselju Vratišinec nalazi se privatna predškolska ustanova dječjeg vrtića koji za obavljanje svoje djelatnost koristi prostore u vlasništvu Općine Vratišinec. Ustanova obavlja svoju djelatnost na jednoj lokaciji, odnosno u objektu vrtića na adresi Dr. Vinka Žganca 1, 40316 Vratišinec.

Djelatnost dječjeg vrtića je njega, odgoj, obrazovanje i zaštita djece predškolske dobi od navršene prve godine života do polaska u školu.

Slika 4. Dječji vrtić „Srčeko“; izvor: *Google Maps*

- **Osnovno obrazovanje**

Počeci organiziranog obrazovanja u Vratišincu datiraju iz 1848. godine kada je utemeljena prva pučka škola u Vratišincu. Školu su pohađala djeca iz Križovca, Peklenice, Gornjeg Kraljevca, Žiškovca i Vratišinca. Godine 1874. izgrađena je školska zgrada u samom središtu mjesta. Danas se u njoj nalazi vrtić, zdravstvena ambulanta i poštanski ured. Do školske godine 1889./1890. imena djece i nazivi mjesta pisani su hrvatskim jezikom, a nakon toga su

pomađarena. Vratišinec je postao *Murasiklos*, a Gornji Kraljevec *Felsokiralifalvaitd*. Hrvatski nazivi vraćeni su nakon oslobođenja. Zbog otežanih uvjeta rada i smanjenog broja učenika, škola je 1977. godine pripojena OŠ Mursko Središće, te je postala njezinom područnom školom. Te je godine zabilježena velika pobuna mještana Vratišince koji su prosvjedovali protiv ukidanja samostalnosti škole. Autonomija je vraćena prema želji mještana, nakon punih osamnaest godina djelovanja Područne škole Vratišinec (1995. godine) u sastavu OŠ Mursko Središće.

Djelatnost osnovnog školstva provodi se na području općine u Osnovnoj školi Vratišinec i Područnom odjelu (niži razredi) u G. Kraljevcu. Nastava se odvija u dvije smjene. Osim redovne nastave, u školama se organizira izborna nastava, izvannastavne aktivnosti, dopunska nastava i dodatna nastava. U sklopu škole uređena je i knjižnica i čitaonica. Na području općine nema srednjih škola, kao ni visokoškolskih ustanova.

Slika 5. Osnovna škola "Dr. Vinka Žganca" Vratišinec; izvor: vratisinec.hr

- **Srednjoškolsko i visoko obrazovanje**

Ustanove srednjoškolskog i visokog obrazovanja ne postoje na području općine Vratišinec pa osobe srednjoškolsko obrazovanje, kao i ako se odluče za visoko obrazovanje stječu u mjestima izvan općine, drugim većim županijskim središtima ili pak izvan same Međimurske županije.

2.6.2. Zdravstvo i socijalna skrb

- **Zdravstvo**

Na području općine djeluje Privatna ordinacija opće medicine dr. Ivica Dukić i Ordinacija dentalne medicine Maja Golik, dr.med.dent.. Privatna ordinacija opće medicine i stomatološka ordinacija pružaju stanovništvu općine, a i šire primarnu zdravstvenu zaštitu (zdravstveno-preventivnu i sanitarnu zaštitu), a za ostale usluge stanovništvo mora odlaziti u Čakovec gdje su zdravstvene usluge organizirane kroz: Dom zdravlja, Opću bolnicu Čakovec, Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije Čakovec.

- **Socijalna skrb**

Socijalna skrb stanovništva organizirana je kroz državne ustanove i različite udruge koje djeluju na području Županije, ali ne i na području same Općine. Centar za socijalni rad ima sjedište u Čakovcu.

2.6.3. Vjerske zajednice

Na području općine djeluje Katolička župa Vratišinec sa sjedištem u Vratišincu (Župni dvor) i Župna crkva. U Gornjem Kraljevcu je također izgrađena crkva novijeg datuma (iz '80-ih). Od ostalih sakralnih građevina u Vratišincu i Gornjem Kraljevcu postoji nekoliko kapelica, raspela, poklonaca i križeva.

2.6.4. Civilno društvo, kultura i sport

Na području općine Vratišinec djeluje značajan broj udruga, koje djeluju u različitim područjima društvenog života: sporta, kulture, rekreacije, očuvanja baštine, očuvanja i valoriziranja poljoprivrednih površina itd. Po evidenciji iz Registra udruga Republike Hrvatske, na području općine Vratišinec aktivno je 9 udruga.

R.b.	Naziv Udruge
1.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO GORNJI KRALJEVEC
2.	NOGOMETNI KLUB "SOKOL" VRATIŠINEC
3.	KULTURNO UMJETNIČKA UDRUGA "DRUŠTVO ŽENA GORNJI KRALJEVEC"
4.	KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO DR. VINKO ŽGANEC VRATIŠINEC
5.	RUKOMETNI KLUB SOKOL VRATIŠINEC
6.	MJEŠOVITI PJEVAČKI ZBOR DR. VINKO ŽGANEC VRATIŠINEC
7.	UDRUGA MLADIH VRATIŠINEC
8.	DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO VRATIŠINEC
9.	NOGOMETNI KLUB "NAPREDAK" GORNJI KRALJEVEC

Tablica 19. Udruge civilnog društva na području općine Vratišinec

Na području kulture u općini Vratišinec aktivno djeluje 3 udruge koje se financiraju prema prijavljenim projektima i programima, a to su: Mješoviti pjevački zbor „Dr. Vinko Žganec“ Vratišinec, KUD „Dr. Vinko Žganec“ Vratišinec i KUU „Društvo žena“ Gornji Kraljevec. Navedene udruge aktivno sudjeluju u organiziranju raznih manifestacija s ciljem druženja svih mještana i promoviranja općine Vratišinec pa tako valja istaknuti manifestacije Festival Žgančevih zapisa u čast akademiku Vinku Žgancu, Vratišinske vesele vuriće koje organizira Kulturno umjetničko društvo Dr. Vinko Žganec, Vincekova zipka, Majčin dan i Božićni koncert koje organizira Mješoviti pjevački zbor Dr. Vinko Žganec, Mamičinu škriju, Božićni koncert, Koncert sakralnih pjesama, večer dramskih amatera u organizaciji Kulturno umjetničke udruge „Društvo žena Gornji Kraljevec“.

Okosnicu športa u općini čine dva nogometna kluba sa svojim igralištima i pratećim građevinama. U Vratišincu NK „Sokol“ i u G. Kraljevcu NK „Napredak“, te rukometni klub „Sokol“ Vratišinec. Glavni nositelj tjelesnog odgoja djece i mladeži je škola, u redovnoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima.

Na području općine djeluju dva vatrogasna društva DVD Vratišinec i DVD G. Kraljevec. Uz vatrogasna društva na području općine aktivna je i podružnica umirovljenika Vratišinec, udruga mladih (jedna je ugašena 2022.), lovačko društvo (ime ima LD Zec Vratišinec ali je sjedište u Žiškovcu, Caritas u sklopu župne zajednice.

Svojim djelovanjem u pripadajućim područjima, udruge civilnog društva doprinose razvoju cjelokupne kvalitete života svih stanovnika općine.

Slika 6. Logo „Udruga mladih Vratišinec“

3. SWOT ANALIZA

SWOT analiza jest analitičko-metodološki mehanizam pomoću kojega se razmatra zatečena situacija predmetnog područja u okviru pozitivnih i negativnih čimbenika koji dolaze bilo iz unutarnjeg, bilo iz vanjskog okruženja. Prema tome, SWOT je engleska skraćenica od *Strengths* (snage), *Weaknesses* (slabosti), *Opportunities* (prilike) i *Threats* (prijetnje), pri čemu snage i prilike predstavljaju pozitivne čimbenike, slabosti i prijetnje negativne čimbenike; snage i slabosti čimbenike koji dolaze iz unutarnjeg okruženja, a prilike i prijetnje čimbenike koji dolaze iz vanjskog okruženja. SWOT je sažeti opis u ovim četirima terminima opsežne analize stanja predmetnog područja te predstavlja važnu analitičku podlogu za prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala te definiranje strateškog okvira, što je razloženo u SRUP-u.

SWOT analiza za općinu Vratišinec napravljena je sukladno zaključcima participativne radionice 27. listopada 2022. godine na kojoj su sudjelovali, prema načelu partnerstva, akteri iz javnog, društvenog, gospodarskog i političkog života općine. Konkretno, predstavnici politike (načelnik, općinski vijećnici, vijećnici mjesnog odbora), civilnog društva (učenici, mladi, sportaši, vatrogasci, umirovljenici, predstavnici KUD-ova), odgojno-obrazovne infrastrukture (ravnateljica osnovne škole), sportskih djelatnosti (trener, nogometaš) i gospodarstva (poljoprivrednik) složili su se oko dolje navedenih snaga i slabosti te prilika i prijetnji za općinu Vratišinec.

Što se tiče snaga/prednosti, posebno se ističe činjenica da je Vratišinec mala općina, ali koja ima, više ili manje, sve što joj treba – od društvene i odgojno-obrazovne infrastrukture do gospodarskih aktivnosti i usluga. U tom je smislu mala sredina u kojoj je mnogo toga skoncentrirano najveća prednost ove općine. Međutim, pri analizi slabosti uvidjelo se da je ipak pritom i dosta toga manjkavo, pa ovu snagu ipak treba uzeti *cum grano salis*. Slično je i s činjenicom jako dobro geoprometnog položaja (blizina većih mjesta i državne granice) – unatoč tome, lokalna prometna povezanost ne funkcionira ni izbliza onako kako bi odgovarala području koje ima dobar geoprometni položaj.

Razvijeno i aktivno civilno društvo te postojana društvena infrastruktura ogleda se u činjenici da na području ove male općine djeluje desetak organizacija civilnog društva koje se bave različitim aktivnostima te da je, za kapacitete općine, odgojno-obrazovna i zdravstvena usluga relativno postojana i dostupna. Nasuprot tome, svejedno se primjećuju problemi koji otvaraju prostor da se i postojeći kapaciteti problematiziraju – primjerice, škola još uvijek nema dovoljnih prostornih kapaciteta te nedostaje sportska dvorana. Što se samih aktivnosti tiče, s

obzirom na postojeću infrastrukturu, u nekim se segmentima primjećuje da još uvijek postoji nedovoljna zainteresiranost i participacija stanovnika, a financijske mogućnosti za rad udruga, s obzirom na izvore financiranja, jesu znatno ograničene. Sâm život stanovnika i rješavanje problema njihova priljeva i odljeva (uz najveću i trajnu slabost – demografski pad, kao i posljedični nedostatak radne snage, naročito u gospodarstvu) otežavaju i neriješeni imovinsko-pravni odnosi u naselju Gornji Kraljevec (za razliku od naselja Vratišinec koje ima to pitanje uređenije). Sve to otežava mogućnost da se mlade obitelji dosele u općinu jer su i lokalnim vlastima ruke po tom pitanju zavezane – Općina jedino može urediti parcele, ali ne i urediti odnose u Katastru i Zemljišnoj knjizi.

Na području komunalne infrastrukture utvrđuje se dobro stanje s vodoopskrbom i plinoopskrbom, dok je stanje malo lošije po pitanju sustava odvodnje oborinske vode. Operativna spremnost civilne zaštite i sustava vatrogastva vrlo je visoka i zadovoljavajuća. Nadalje, sustav odvoza otpada jest funkcionalan, ali premalo je ljudskih kapaciteta da se pokriju sve komunalne potrebe općine (primjerice, samo je jedan komunalni redar zadužen za općinu Vratišinec, a taj, osim Vratišince, pokriva još i grad Mursko Središće te općinu Sveti Martin na Muri). Na području općine primjetan je i manjak pješačkih i biciklističkih staza.

Uzimajući u obzir sve prednosti općine, ali i izvanjske okolnosti, mnoge se prilike nalaze pred Vratišincem – prvenstveno je to iskorištavanje svih potencijala dobrog geoprometnog položaja, što se može povezati i s gospodarskim djelatnostima radi privlačenja radne snage i jačanja onih grana koje su djelomično zapostavljene u ovom kraju. To uključuje poticanje deficitarnih zanimanja (radi jačanja poduzetništva i obrtništva), uključivanje općine u turističke aktivnosti i iskorištavanje neiskorištenih zemljišta. Brendiranje općine može se postići isticanjem posebnosti kraja, prvenstveno kroz promociju lika i djela najpoznatije povijesne ličnosti Vratišince – etnologa i muzikologa Vinka Žganca.

Prijetnje po razvoj općine nadovezuju se na postojeće slabosti, a najviše se svode na opasnosti od prirodnih nepogoda (olujna nevremena, ali i suša i mraz, ovisno o godišnjem dobu). Tu je potencijalni nastavak negativnih trendova, najviše onih u demografskom području i udjelu radnoaktivnog stanovništva, a rješavanje problema često blokiraju zavezane ruke lokalne samouprave. U tom je smislu pogoršavanje stanja na vertikali (država – županija – općina) ono što najviše prijeti rješavanju aktualnih općinskih problema. Zato se jedan od prioriteta, koji će se razrađivati u narednim poglavljima, odnosi na ojačavanje suradnje na horizontalnoj (druge općine i gradovi) i vertikalnoj razini (prvenstveno županija).

SNAGE (<i>Strengths</i>)	SLABOSTI (<i>Weaknesses</i>)
<ul style="list-style-type: none"> • Mala sredina sa svim potrebnim aktivnostima i većinom usluga • Jako dobar geoprometni položaj • Blizina velikih središta i državnih granica • Razvijeno i aktivno civilno društvo • Dobro ustrojena zdravstvena zaštita • Vrlo razvijena društvena infrastruktura za mlade obitelji • Širok spektar aktivnosti i sadržaja u školi (zadugarstvo, domaćinstvo, tradicionalni hobiji i djelatnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> • Trend pada broja stanovnika – iseljavanje • Jako loša lokalna prometna povezanost • Loše stanje željezničke stanice • Nedostatak prostornih kapaciteta u školi • Nedostatak sportske dvorane u školi • Neproporcionalnost između broja stanovnika, zainteresiranosti stanovnika i kapaciteta osigurane društvene infrastrukture • Brojni neriješeni imovinsko-pravni odnosi u Gornjem Kraljevcu • Problemi s

<p>„mala škola astronomije“)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcionalan sustav odvoza otpada • Jaka operativna spremnost civilne zaštite • Motiviranost i aktiviranost lokalnog stanovništva • Dobro uređeni imovinsko-pravni odnosi u Vratišincu 	<p>oborinskom odvodnjom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak pješačkih i biciklističkih staza • Nedostatak optičke mreže • Ograničene financijske mogućnosti za rad udruga • Premalo komunalnih redara • Nedostatak radne snage
<p>PRILIKE <i>(Opportunities)</i></p>	<p>Prijetnje (<i>Threats</i>)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Iskorištavanje prednosti dobrog geoprometnog položaja • Povezivanje osnovne škole s predškolskim odgojem • Poticanje deficitarnih zanimanja • Promocija lika i 	<ul style="list-style-type: none"> • Prirodne nepogode – suša i mraz • Nastavak tendencije odljeva radne snage i pada ukupnog broja stanovnika • Administrativna nesigurnost • Usporavanje djelatnosti uslijed komplicirane

<p>djela etnologa Vinka Žganca</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uključivanje općine u turističke aktivnosti • Iskorištavanje neiskorištenih zemljišta 	<p>vertikale (općina/grad – županija – država)</p>
---	--

Tablica 20. SWOT analiza općine Vratišinec; izvor: participativna radionica 27.10.2022.; obrada autora

4. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

Razvojne potrebe i potencijale općine Vratišinec promatraju se prema provedenoj SWOT analizi te su oni više ili manje utvrđeni analizom unutrašnjih i vanjskih, pozitivnih i negativnih razvojnih čimbenika. U tom smislu, popis razvojnih potreba i razvojnih potencijala općine Vratišinec svodi se na konačne zaključke već iznijete u prethodnom poglavlju.

Usljed kontinuiranog pada broja stanovnika i nedostatka radne snage, glavna je razvojna potreba općine Vratišinec demografska revitalizacija. Nadalje, postojeće infrastrukturne kapacitete (najviše u segmentu odgojno-obrazovne infrastrukture) valja prilagoditi potrebama stanovnika (uslijed nedostatka prostornih kapaciteta i sportske dvorane), lokalnu prometnu povezanost treba poboljšati putem razvijanja sustava lokalnog prijevoza kako bi se iskoristila prednost dobrog geoprometnog položaja, a najviše pomoglo učenicima koji idu u srednju školu u Čakovec ili mjesta izvan Međimurske županije.

Aktivan život za što postoji adekvatna infrastruktura i aktivno civilno društvo mora pratiti i drugi tip potpore, poput npr. dovoljno slobodnih prostora za provođenje svakodnevice i odvijanja aktivnosti. To znači da je potrebno urediti zapuštena mjesta, parkove i druge slobodne prostore te proširiti mrežu pješačkih i biciklističkih staza. Zadovoljavanje potreba na tom planu svakako uključuje i više raspoloživih komunalnih službi (primjerice, povećanje broja komunalnih redara zaduženih za područje općine Vratišinec).

Potencijali se općine ogledaju u relativno dobro razvijenim infrastrukturnim i ljudskim kapacitetima s obzirom na veličinu općine, što znači da treba nastaviti ispravno iskorištavati postojeću infrastrukturnu potporu za različite vrste djelatnosti – odgojno-obrazovne, sportske, kulturne itd. Sve to treba ojačati postojećim preduvjetima u primarnoj infrastrukturi za ostale društvene i gospodarske aktivnosti – općina ima urednu vodoopskrbu i plinoopskrbu, treba još ostvariti bolji sustav odvodnje oborinskih voda. Veliki su potencijali i već više puta spomenuti dobar geoprometni položaj, aktivno civilno društvo, razvijen sustav za obranu od prirodnih i drugih nepogoda te visoka funkcionalnost postojećih kapaciteta komunalnih usluga.

Zaključno, multifunkcionalnost koji je postigla općina Vratišinec potrebno je ojačati u onim segmentima koji uslijed nedostatnih mogućnosti općinskog samorazvoja još uvijek kaskaju, odnosno onemogućuju da se općina samostalno razvije. U tom smislu, suradnja s okolnim općinama i gradovima te kompletnom upravljačkom vertikalom misao je vodilja za definiranje ukupnog strateškog okvira.

RAZVOJNE POTREBE	RAZVOJNI POTENCIJALI
<ul style="list-style-type: none"> • Demografska revitalizacija • Prilagođavanje odgojno-obrazovne infrastrukture potrebama stanovnika • Poboljšanje lokalne prometne povezanosti (nerazvijen sustav lokalnog prijevoza) • Olakšavanje prijevoza učenicima do srednjih škola (u županiji i izvan županije) • Uređenje parkova i drugih javnih površina • Više komunalnih službi • Poboljšanje sustava odvodnje oborinske vode • Više pješačkih i biciklističkih staza 	<ul style="list-style-type: none"> • Postojanje infrastrukturne potpore za različite vrste djelatnosti (odgojne, obrazovne, sportske, kulturne itd.) • Preduvjeti u primarnoj infrastrukturi za ostale društvene i gospodarske aktivnosti (uredna vodoopskrba i plinifikacija) • Vrlo dobar geoprometni položaj (blizina državnih granica, blizina većih mjesta) • Aktivno civilno društvo • Razvijen sustav za obranu od prirodnih i drugih nepogoda (DVD, civilna zaštita) • Visoka funkcionalnost postojećih kapaciteta komunalnih usluga

Tablica 21. Razvojne potrebe i razvojni potencijali općine Vratišinec; izvor: participativna radionica 27.10.2022.; obrada autora

5. STRATEŠKI OKVIR

Strateški okvir središnji je sintetički dio *Strateškog razvojnog plana* koji proizlazi iz analize stanja, SWOT analize i prepoznatih razvojnih potreba i razvojnih potencijala. Unutar strateškog okvira definira se srednjoročna vizija razvoja, strateški ciljevi (nazvani posebnim ciljevima), prioriteta područja javne politike kojima se intervenira radi ostvarenja ciljeva, te pripadajuće mjere koje predstavljaju korake kako se pojedini ciljevi ostvaruju. Uz mjere se vezuju i mjerljive varijable pomoću kojih se može u danom razdoblju procijeniti je li, koliko i kada koja mjera izvršena – to su pokazatelji ishoda i rezultata jer se mjere definiraju i konkretnim aktivnostima i projektima od strateškog značaja, s određenim nositeljem, partnerima, vremenskim razdobljem provođenja, indikativnom financijskom procjenom i izvorima financiranja. Pri svemu navedenom vodi se računa o usklađenosti sa strateškim dokumentima više razine (županijski, nacionalni i europski), pa se posebno prikazuje i način doprinosa ove *Strateškog razvojnog plana* ostvarenju ciljeva utvrđenih nadređenim strateškim dokumentima.

5.1. VIZIJA

Vizija predstavlja najopćenitiji element strateškog okvira. Ona je izjava koja predočava ono čemu se treba stremiti, odnosno koja ukratko prikazuje sliku željenog stanja kada se ostvare ciljevi u srednjoročnom razdoblju. To znači da je ona i vodič za definiranje posebnih ciljeva i ključnih područja intervencija u okviru upravnih područja javnih politika, odnosno stanja koje se želi postići u srednjoročnom razdoblju. Kratka je i razumljiva, okrenuta je budućnosti, ne daje konkretne upute, ali je može dijeliti više organizacija i sektora, objedinjuje različite težnje, a kreira se na za to predviđenoj participativnoj radionici oformljenoj prema već ranije opisanom načelu partnerstva.

Na participativnoj radionici 27. listopada 2022. godine u prostorijama Općine Vratišinec iskristalizirala se sljedeća **srednjoročna razvojna vizija:**

VRATIŠINEC – mala sredina po mjeri malog čovjeka.

Svojom jednostavnošću i pamtljivošću ova se vizija nametnula i kao dobra parola pod koju se mogu podvesti sve potrebne aktivnosti koje Općina Vratišinec namjerava poduzeti u narednom periodu, s izraženim naglaskom na svoju malenost, ali kompaktnost i prilagođenost „malom čovjeku“ – svakom radišnom stanovniku općine koji se želi ugodno osjećati u sredini u kojoj živi i kojoj može doprinijeti bilo na koji način.

5.2. POSEBNI CILJEVI, PRIORITETI JAVNE POLITIKE I MJERE

Posebni ciljevi jesu ciljevi koji se određuju strateškim razvojnim planom, dakle, srednjoročnim razvojnim dokumentom za pojedinu jedinicu lokalne samouprave, u ovom slučaju za Općinu Vratišinec. Unutar svakog posebnog cilja određuje se nekoliko prioritetnih područja javne politike kroz koja se intervenira kako bi se cilj ostvario. Konačno, mjere predstavljaju konkretne korake kako se posebni ciljevi i prioriteti javne politike mogu ostvariti.

Na temelju analize stanja, SWOT analize, prepoznatih razvojnih potreba i potencijala te zaključaka participativne radionice 27. listopada 2022. godine Općina Vratišinec definira sljedeće **posebne ciljeve za razdoblje od 2022. do 2029. godine:**

1. Demografska revitalizacija
2. Poticanje aktivnog života u lokalnoj zajednici
3. Poboljšanje lokalne povezanosti i komunalne infrastrukture

Sva su tri posebna cilja u skladu sa zaključcima u analitičkom dijelu *Strateškog razvojnog plana*. Kako je u tom dijelu prepoznato da je već dulje vrijeme prisutna tendencija pada broja stanovnika, da postoje infrastrukturni i ljudski potencijali za aktivan život na svim poljima, a da prometna povezanost s bliskim općinama i gradovima, unatoč dobrom geoprometnom položaju, biva prilično loša, zaključeno je da glavni ciljevi u novom razdoblju moraju zahvatiti upravo područja demografije, lokalnih aktivnosti i prometne povezanosti. Kako bi se postigla ta tri cilja, potrebno je odrediti prioritetna područja javne politike kojima se intervenira radi ostvarenja cilja i mjere kojima se može postići pojedini cilj. U nastavku se tekstualno i tablično prikazuju prioriteti javne politike i mjere pridružene pojedinačno svakom posebnom cilju. Nakon tog opisa posebnih ciljeva slijedi i pojedinačno opis svake mjere, razrađeno u poglavlju 5.3.

U sklopu prvog cilja „**Demografska revitalizacija**“ izdvajaju se sljedeća prioritetna područja javne politike: financijska i infrastrukturna pomoć mladima, privlačenje i zadržavanje radnoaktivnog stanovništva i obitelji u općinu te stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj unutar općine. Ti se prioriteti temelje na činjenici da uslijed kontinuiranog odljeva stanovništva treba prvenstveno stvoriti uvjete da mlada populacija ostane živjeti i raditi u općini Vratišinec, da

radnoaktivno stanovništvo također ostane u općini jer se bilježi nedostatak stručnog kadra i radne snage za mnoge djelatnosti te da se općina mora gospodarski razvijati na način da bude manje ovisna o okolnim općinama i gradovima i o županiji. Kako bi se tako demografski revitalizirala općina potrebno je i provoditi konkretne mjere u pripadajućim prioritetnim područjima javne politike, a one uključuju: stipendiranje učenika i studenata koliko je to Općini u mogućnosti; izgradnju, nadogradnju i dopremanje prostora za društvene, kulturne i sportske aktivnosti (financijska i infrastrukturna potpora mladima); rješavanje imovinsko-pravnih sporova oko parcela; povezivanje društvenih aktivnosti s gospodarstvom (privlačenje i zadržavanje radnoaktivnog stanovništva i obitelji u općinu); razvoj turističkih sadržaja povezanih sa specifičnostima kraja; osnaživanje mladih poljoprivrednika, poduzetnika i obrtnika (stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj unutar općine). Time se objedinjuju tri glavna stuba koja čine projekt demografske revitalizacije – naglasak na mladu populaciju, na život i rad radnoaktivne populacije te gospodarski razvoj. U donjoj tablici taj je cilj razrađen po prioritetima javne politike i pripadajućim mjerama.

POSEBNI CILJ 1. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA	
Prioritetna područja javne politike	Mjere
1.1. Financijska i infrastrukturna potpora mladima	1.1.1. Stipendiranje učenika i studenata
	1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti
1.2. Privlačenje i zadržavanje radnoaktivnog stanovništva i obitelji u općinu	1.2.1. Rješavanje imovinsko-pravnih sporova oko parcela
	1.2.2. Povezivanje društvenih aktivnosti s gospodarstvom
1.3. Stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj unutar općine	1.3.1. Razvoj turističkih sadržaja povezanih sa specifičnostima kraja
	1.3.2. Osnaživanje malih poljoprivrednika

Tablica 22. Prioritetna područja javne politike i mjere vezani uz posebni cilj 1. „Demografska revitalizacija“

U sklopu drugog cilja „**Poticanje aktivnog života u lokalnoj zajednici**“ izdvajaju se sljedeća prioritetna područja javne politike: razvoj i unaprjeđenje društvene i sportske infrastrukture, poticanje aktivnosti organizacija civilnog društva, uređenje javnih površina za provođenje svakodnevice i društvenih aktivnosti. Ti se prioriteti temelje na analizi kojom je utvrđeno da postoje dobri preduvjeti i potencijali za snažni javni i društveni život u općini te da je moguće upregnućem postojećih ljudskih resursa dodatno potaknuti aktivan život. Kako bi se to postiglo, potrebno je urediti i obnoviti postojeću društvenu infrastrukturu (društvene, vatrogasne i kulturne domove, računajući i prostorije za udruge) te rekonstruirati sportske kapacitete; povezati djelatnosti udruga s drugim društvenim i gospodarskim djelatnostima i posebno potaknuti udruge da se orijentiraju na pitanja socijalnog uključivanja i pružanja socijalnih usluga. To bi popunilo prazninu nastalu uslijed nemogućnosti općine da se sama razvija neovisno o vertikali te stvorilo preduvjete za viši stupanj samodostatnosti i u području socijalnih politika. Nadalje, javni prostori za provođenje svakodnevice također su bitna stavka za poticanje aktivnog života, pa je u tom smislu potrebno obnoviti parkove i šetnice te naročito obratiti pažnju na multifunkcionalne prostore – tamo gdje se može odvijati više aktivnosti koje će zajedno činiti cjelinu. Time se objedinjuju uvjeti u području infrastrukture i ljudskih resursa s ciljem aktivnog života stanovnika općine Vratišinec. U donjoj tablici taj je cilj razrađen po prioritetima javne politike i pripadajućim mjerama.

POSEBNI CILJ 2. POTICANJE AKTIVNOG ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI	
Prioritetna područja javne politike	Mjere
2.1. Razvoj i unaprjeđenje društvene i sportske infrastrukture	2.1.1. Uređenje i obnavljanje društvene infrastrukture i prostorija za udruge
	2.1.2. Uređenje i obnavljanje prostora za sportske aktivnosti
2.2. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog društva	2.2.1. Povezivanje djelatnosti udruga s drugim društvenim i gospodarskim djelatnostima
	2.2.2. Poticanje aktivnosti udruga orijentiranih na socijalno uključivanje i pružanje socijalnih usluga

2.3. Uređenje javnih površina za provođenje svakodnevice i društvenih aktivnosti	2.3.1. Obnova parkova i šetnica
	2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora

Tablica 23. Prioritetna područja javne politike i mjere vezani uz posebni cilj 2. „Poticanje aktivnog života u lokalnoj zajednici“

U sklopu trećeg cilja „**Poboljšanje lokalne povezanosti i komunalne infrastrukture**“ izdvajaju se sljedeća prioritetna područja javne politike: razvoj i unaprjeđenje svih tipova prometne i vezne infrastrukture, jačanje lokalne samouprave i uređenje komunalne infrastrukture. Određivanje ovih prioritetnih područja rezultat je spoznaje da unatoč dobrom geoprometnom položaju postoji veliki problem s prometnom povezanošću prema okolnim, naročito većim općinama i gradovima te da Općina kao takva sama ne može riješiti taj problem, nego da je potrebna intenzivna horizontalna (s drugim, naročito susjednim, općinama i gradovima) i vertikalna suradnja (prema županijskoj i nacionalnoj razini). Uz to, dobra povezanost podrazumijeva i veznu infrastrukturu u smislu jače internetske povezanosti, kako bi se područje prilagodilo zahtjevima informacijskog i digitalnog doba. Mjere kojima je to moguće postići tako uključuju obnovu i sanaciju neuređenih cesta; izgradnju biciklističke i pješačke infrastrukture; izgradnju optičke infrastrukture za širokopojasni internet; razvijanje i unaprjeđivanje partnerstva s okolnim JLS-ovima i županijom radi postizanja bolje lokalne prometne povezanosti te sudjelovanje u zajedničkim projektima, inicijativama i aktivnostima s okolnim JLS-ovima i županijom radi bolje koordinacije zajedničkih poslova. Potonje ne uključuje samo prometnu povezanost, nego i povezanost po pitanju obavljanja komunalnih usluga (primjerice, Vratišinec dijeli jednog komunalnog redara s Murskim Središćem i Svetim Martinom na Muri). Promet i druge veze, naročito sa susjednim JLS-ovima, čine glavno područje intervencije javne politike Općine Vratišinec radi ostvarenja ovog cilja. Također se u sklopu ovog prioritetnog područja namjerava izgraditi, doraditi i rekonstruirati sustav vodovoda, odvodnje i kanalizacije. U donjoj tablici se prikazuje kako je to razrađeno po prioritetima i mjerama.

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	
Prioritetna područja javne politike	Mjere
3.1. Razvoj i unaprjeđenje svih tipova prometne i vezne infrastrukture	3.1.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta
	3.1.2. Izgradnja biciklističke i pješačke infrastrukture
	3.1.3. Izgradnja optičke infrastrukture za širokopojasni internet
3.2. Jačanje lokalne samouprave	3.2.1. Razvijanje i unaprjeđivanje partnerstva s okolnim JLS-ovima i županijom radi postizanja bolje lokalne prometne povezanosti
	3.2.2. Sudjelovanje u zajedničkim projektima, inicijativama i aktivnostima s okolnim JLS-ovima i županijom radi bolje koordinacije zajedničkih poslova
3.3. Uređenje komunalne infrastrukture	3.3.1. Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacije i odvodnje
	3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija vodovoda

Tablica 24. Prioritetna područja javne politike i mjere vezani uz posebni cilj 3. „Poboljšanje lokalne povezanosti i komunalne infrastrukture“

5.3. OPIS MJERA

Mjere predstavljaju korake koji odgovaraju na pitanja „kako“ ostvariti koji cilj, odnosno kako odgovarajuće i konkretno intervenirati u koje prioritetno područje javne politike. Tako se uz svaki cilj i prioritet javne politike pridružuju i mjere koje se određuju svojim aktivnostima, projektima od strateškog značaja te pokazateljima ishoda i rezultata. U sklopu provedbe, one su definirane u svom institucionalnom, vremenskom i financijskom okviru.

U prethodnom su poglavlju mjere pridružene ciljevima i prioritetnim područjima javne politike, a u ovom se poglavlju mjere razrađuju sa svojim opisom, aktivnostima i projektima koji proizlaze iz pojedine mjere te mjerljivim pokazateljima ishoda i rezultata. U nastavku slijedi tablični i tekstualni pregled svih mjera, s kratkim opisom, pripadajućim aktivnostima i projektima te pokazateljima ishoda i rezultata.

POSEBNI CILJ 1. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA	
Prioritetno područje 1.1. Financijska i infrastrukturna potpora mladima	
Mjera 1.1.1. Stipendiranje učenika i studenata	
Kratki opis:	<p>Na području same općine Vratišinec nema srednjih škola, ali ima učenika i studenata koji odlaze svakodnevno u srednju školu ili fakultet u veća mjesta u okolici, prvenstveno u Čakovec kad je riječ o srednjoj školi. Mladi ljudski kapital u vidu učenika i studenata koji se obrazuju u okolici treba pokušati zadržati u Vratišincu, a minimum te mogućnosti ogleda se u tome da Općina aktivno financijski podupire učenike i studente.</p> <p>Bez obzira što ne postoji garancija da će se mladi nakon školovanja vratiti u Vratišinec, čvrsto je uvjerenje da bez poticaja na obrazovanje nema perspektive kraja, a još manje i volje mladih da ostanu u Vratišincu nakon završenog školovanja.</p> <p>Pri stipendiranju Općina Vratišinec može koristiti sredstva iz lokalnog proračuna te raspoloživih sredstava iz EU fondova i drugih nacionalnih izvora.</p>

Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Uključivanje u regionalne, nacionalne i europske socijalne i druge programa radi namicanja dodatnih potrebnih sredstava - Suradnja s organizacijama civilnog društva i sektorom obrazovanja radi užeg povezivanja s djecom i mladima na svim razinama školovanja - Već postoji dobra praksa infrastrukturnog i jednim dijelom financijskog pomaganja učenika i studenata
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj korisnika obrazovnih stipendija ➤ Broj završenih srednjoškolaca u strukovnim zanimanjima i gimnazijalaca koji po godini ostanu živjeti u Vratišincu

POSEBNI CILJ 1. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA

Prioritetno područje 1.1. Financijska i infrastrukturna potpora mladima

Mjera 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti

Kratki opis:

Postojana društvena infrastruktura u općini Vratišinec zahtijeva i stalno vlastito održavanje. Aktivnosti u području kulture i sporta važan su preduvjet zainteresiranosti stanovnika za ostanak u općini.

U tom smislu Općina Vratišinec posebnu pozornost posvećuje izgradnji, nadogradnji i dopremanju prostora za različite aktivnosti kako stanovnici općine ne bi trebali zbog toga odlaziti u druge općine i gradove. Pritom koristi prednosti koje su već infrastrukturno na raspolaganju zbog čega je ulaganje rizika i novca minimizirano. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora u vlasništvu Općine podrazumijeva i obnovu onih objekata koj bi služili prvenstveno za stambene svrhe.

Obnova i održavanje društvene infrastrukture nemoguće je bez koordinacije

	<p>sa županijskom, nacionalnom i europskom razinom te, stoga, Općina Vratišinec planira koristiti vlastita lokalna sredstva, uz pripadajuće regionalne, nacionalne i europske izvore financiranja.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Obnova već postojeće društvene infrastrukture - Izgradnja sportske dvorane u osnovnoj školi - Renovacija društvenih, vatrogasnih i kulturnih domova te prostorija mjesnih odbora - Pretvaranje navedenih prostora u multifunkcionalne cjeline
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj obnovljenih objekata društvene infrastrukture ➤ Kvadratni metri obnovljene društvene infrastrukture ➤ Kvadratni metri prostora obnovljenog za stanovanje

POSEBNI CILJ 1. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA

Prioritetno područje 1.2. Privlačenje i zadržavanje radnoaktivnog stanovništva i obitelji u općinu

Mjera 1.2.1. Rješavanje imovinsko-pravnih sporova oko parcela

Kratki opis:

Imovinsko-pravni odnosi u dvama naseljima općine Vratišinec – Vratišincu i Gornjem Kraljevcu međusobno značajno odudaraju. Dok su u Vratišincu imovinsko-pravni odnosi uglavnom uređeni, sasvim je suprotna situacija u Gornjem Kraljevcu.

Kako bi se riješio problem parcelacije u naselju Gornji Kraljevec, potrebno je uspostaviti užu suradnju s Područnim uredom za katastar u Čakovcu te riješiti što veći broj neriješenih imovinsko-pravnih odnosa koji se tiču vlasništva i prava nad parcelama.

Rješavanje tih imovinsko-pravnih odnosa pomoći će u mogućnosti kupovanja nekretnine na području općine Vratišinec, ponajviše u naselju Gornji Kraljevec. Time će se olakšati glavna formalna prepreka za doseljavanje stanovnika na područje.

Aktivnosti:

- Sustavno utvrđivanje svih imovinsko-pravnih problema oko parcela u općini
- Suradnja s Područnim uredom za katastar u Čakovcu
- Apel na druge nadležne institucije i stanovnike da se jasno uredi vlasništvo nad parcelama

Pokazatelji rezultata:

- Broj jasno imovinsko-pravno uređenih katastarskih čestica
- Kvadratni metri vlasnički urednih parcela
- Broj stanovnika koji žive na prostoru imovinsko-pravno uređenih parcela

POSEBNI CILJ 1. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA	
Prioritetno područje 1.2. Privlačenje i zadržavanje radnoaktivnog stanovništva i obitelji u općinu	
Mjera 1.2.2. Povezivanje društvenih aktivnosti s gospodarstvom	
Kratki opis:	<p>Općina Vratišinec ima, s obzirom na vlastitu veličinu, dosta društvenih aktivnosti koje valja povezati i s gospodarskim aktivnostima. Tradicija u poljoprivredi i metaloprerađivačkoj industriji baza je gospodarske djelatnosti.</p> <p>Prema tome, potrebno je više poraditi na gospodarskom razvoju, jačanju postojećih gospodarskih grana i stvaranju novih, prilagođenih uvjetima i vremenu u kojemu živimo. Gospodarski je razvoj temelj i općinskog dohotka te uvjet mogućnosti odvijanja drugih društvenih aktivnosti te ostanka ljudi na području općine.</p> <p>Općina Vratišinec ulagat će onoliko sredstva koliko je u njoj mogućnosti da se pitanje gospodarskog razvoja uskladi s postojećim društvenim aktivnostima, kako bi općina bila mjesto kvalitetnog života i rada.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Poticanje tradicionalnih gospodarskih grana u općini - Poticanje društvenih aktivnosti koje uključuju poljoprivredu i turizam - Sudjelovanje u promoviranju općine turistima i drugim stanovnicima županije - Javljanje na programe ruralnog razvoja
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj društvenih aktivnosti (manifestacija, događaja) na kojima se spaja djelatnost civilnog društva i gospodarstva

POSEBNI CILJ 1. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA

Prioritetno područje 1.3. Stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj unutar općine

Mjera 1.3.1. Razvoj turističkih sadržaja povezanih sa specifičnostima kraja

Kratki opis:	<p>Turizam je jedna od glavnih gospodarskih grana RH, a sve se više pažnje posvećuje i njegovu kontinentalnom i ruralnom obliku, kao i posebnim oblicima turizma. Općina Vratišinec, kao i Međimurska županija, također prati te trendove.</p> <p>U tom smislu, Općina Vratišinec namjerava razvijati turističke sadržaje koji su povezani sa specifičnostima kraja, što uključuje i prirodne osobitosti, ali i kulturne značajke. Primjerice, brendiranje općine kao mjesta velikog etnologa i muzikologa Vinka Žganca može biti poticaj za angažman turističkih, odgojno-obrazovnih i kulturnih djelatnika.</p> <p>Osim angažmana stanovnika i djelatnika u turizmu, obrazovanju i kulturi, razvoj turističkih sadržaja mogao bi učiniti Vratišinec prepoznatljivim mjestom za koji će se zainteresirati i drugi stanovnici Međimurske županije, ali i cijele RH.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none">- Promocija i brendiranje općine u svim institucijama- Osmišljavanje strategije razvoja turizma općine Vratišinec- Angažiranje obrazovnih i kulturnih djelatnika u sastavljanje programa turističkih sadržaja u općini
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none">➤ Broj ponuđenih turističkih sadržaja➤ Broj manifestacija na kojima se promovira općina drugim općinama i gradovima➤ Broj turističkih inovacija povezanih sa specifičnostima općine

POSEBNI CILJ 1. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA

Prioritetno područje 1.3. Stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj unutar općine

Mjera 1.3.2. Osnaživanje malih poljoprivrednika

Kratki opis:	<p>Demografska je revitalizacija uopće nezamisliva bez glavnih nosioca gospodarskog razvoja – malih i srednjih poljoprivrednika, poduzetnika i obrtnika. Osim stvaranja dodatne vrijednosti i punjenja općinskog proračuna, njihove aktivnosti pripomažu otvaranju novih radnih mjesta i pokretanju poslova koji mogu privući i ljude izvan općine.</p> <p>Prema tome, Općina treba razvojnim politikama izaći ususret prvenstveno malim proizvođačima koji već rade i stvaraju u Vratišincu te stvoriti uvjete za njihovo lakše poslovanje.</p> <p>Općina Vratišinec aktivnim će politikama gospodarskog razvoja stvoriti uvjete za to da mali poljoprivrednici, poduzetnici i obrtnici mogu razvijati svoje poslove i djelatnosti te zapošljavati ljude.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none">- Promoviranje domaćih proizvoda drugim općinama i gradovima- Uključivanje u programe ruralnog razvoja s prijavljivanjima domaćih proizvođača- Aktivna podrška općinskih institucija aktivnostima poljoprivrednika, poduzetnika i obrtnika
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none">➤ Broj aktivnih malih poljoprivrednika, poduzetnika i obrtnika➤ Broj inovacija koje proizvođači unose u radni proces➤ Stopa zaposlenosti u općini Vratišinec

POSEBNI CILJ 2. POTICANJE AKTIVNOG ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Prioritetno područje 2.1. Razvoj i unaprjeđenje društvene i sportske infrastrukture

Mjera 2.1.1. Uređenje i obnavljanje društvene infrastrukture i prostorija za udruge

Kratki opis:	<p>Rad udruga na zavidnoj je razini na području općine Vratišinec – osim revitalizacije tradicionalnih običaja i hobija, udruge su aktivne i u području okolišne zaštite i socijalnog uključivanja.</p> <p>Kako bi se nastavio nesmetan rad udruga, potrebno je specifičnu društvenu infrastrukturu namijenjenu radu udruga neprestano uređivati i obnavljati. Stalna mjesta gdje udruge vrše svoje aktivnosti važna su stavka za ispunjenje cilja aktivnog društvenog života.</p> <p>Općina Vratišinec nastavlja podupirati rad udruga omogućavajući adekvatne i obnovljene prostore.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none">- Obnova postojećih prostora za udruge- Dogradnja novih prostorija – omogućavanje veće prostorne kvadrature
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none">➤ Broj uređenih i obnovljenih prostora za udruge➤ Kvadratni metri uređenog i obnovljenog prostora za udruge

POSEBNI CILJ 2. POTICANJE AKTIVNOG ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Prioritetno područje 2.1. Razvoj i unaprjeđenje društvene i sportske infrastrukture

Mjera 2.1.2. Uređenje i obnavljanje prostora za sportske aktivnosti

	Sportske aktivnosti još su jedna važna stavka u promoviranju aktivnog
--	---

<p>Kratki opis:</p>	<p>načina života. Općina Vratišinec ima postojeću sportsku infrastrukturu koju valja održavati i ulagati u nju.</p> <p>U tom smislu, Općina će urediti i obnoviti postojeće prostore za sportske aktivnosti, računajući i prostorije i terene.</p> <p>Općina Vratišinec izdvaja potrebna financijska sredstva kroz općinski proračun, a s ciljem poboljšanja ulaganja u sportske aktivnosti namjerava se uključivati i u programe na županijskoj, nacionalnoj i europskoj razini.</p>
<p>Aktivnosti:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Obnova postojećih prostorija i terena gdje se odigravaju sportske aktivnosti - Dogradnja novih prostora za sportske aktivnosti - Uključivanje u programe kojima se podupire sportska aktivnost
<p>Pokazatelji rezultata:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj uređenih prostorija i terena za sportske aktivnosti na području općine ➤ Kvadratni metri uređenog i obnovljenog prostora za sportske aktivnosti ➤ Uključenost u programe promicanja sportskih aktivnosti

POSEBNI CILJ 2. POTICANJE AKTIVNOG ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Prioritetno područje 2.2. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog društva

Mjera 2.2.1. Povezivanje djelatnosti udruga s drugim društvenim i gospodarskim djelatnostima

Djelatnosti udruga valja povezati s drugim društvenim i gospodarskim djelatnostima kako bi svi zajedno participirale na promicanju aktivnog načina života koji uključuje jačanje javne sfere, razvoj gospodarstva i

Kratki opis:	<p>aktivni civilni sektor.</p> <p>Općina Vratišinec nastoji povezati više djelatnosti radi zajedničkog cilja. Pritom posebnu pažnju posvećuje upravo djelatnostima udruga koje mogu biti pokretač djelatnosti ne samo unutar područja kojima se primarno bave nego spajanjem s drugim djelatnostima mogu pomoći i razvoju gospodarstva.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Sudjelovanje udruga u drugim društvenim i gospodarskim aktivnostima - Promoviranje specifičnosti kraja na čemu sudjeluju udruge, gospodarstvenici i akteri iz javne sfere
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj ostvarenih programa i projekata kojima su se objedinile djelatnosti u javnom, privatnom i civilnom sektoru

POSEBNI CILJ 2. POTICANJE AKTIVNOG ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Prioritetno područje 2.2. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog društva

Mjera 2.2.2. Poticanje aktivnosti udruga orijentiranih na socijalno uključivanje i pružanje socijalnih usluga

Kratki opis:	<p>Uz dosadašnje prakse civilnog društva valja ojačati i one koje se neposredno odnose na socijalno uključivanje i pružanje socijalnih usluga.</p> <p>Općina Vratišinec tako potiče deinstitucionalizaciju socijalnih usluga, podrazumijevajući pod time aktivnost civilnog društva u pružanju socijalnih usluga na mjestima gdje su praznine koje ne može popuniti općina, županija i/ili država.</p>
---------------------	--

	Općina se namjerava javljati na programe koji se odnose na deinstitucionalizaciju socijalnih usluga i aktivno potiče organizacije civilnog društva da dio svojih djelatnosti preusmjere na usluge socijalnog uključivanja.
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Promoviranje ideje deinstitucionalizacije socijalnih usluga među predstavnicima civilnog sektora - Uključivanje u socijalne programe na općinskoj, županijskoj i državnoj razini
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj udruga koje se bave uslugama socijalnog uključivanja ➤ Broj ostvarenih programa socijalnog uključivanja

POSEBNI CILJ 2. POTICANJE AKTIVNOG ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Prioritetno područje 2.3. Uređenje javnih površina za provođenje svakodnevice i društvenih aktivnosti

Mjera 2.3.1. Obnova parkova i šetnica

Kratki opis:

Javni prostor za provođenje svakodnevice svih stanovnika neovisno o gospodarskoj i društvenoj djelatnosti važna je komponenta poticanja aktivnog života. Pod tim se javnim prostorom prvenstveno podrazumijevaju parkovi i šetnice gdje sve generacije mogu provoditi svoje slobodno vrijeme.

Općina Vratišinec namjerava obnoviti postojeće parkove i šetnice koristeći prvenstveno sredstva iz općinskog proračuna s tendencijom korištenja svih dostupnih potpora za takav tip ulaganja.

Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Uređenje i obnova parkova - Osiguravanje slobodnih prostora za šetanje (odvojeno od cestovne infrastrukture)
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj obnovljenih parkova i šetnica ➤ Kvadratni metri obnovljenih parkova i šetnica

POSEBNI CILJ 2. POTICANJE AKTIVNOG ŽIVOTA U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Prioritetno područje 2.3. Uređenje javnih površina za provođenje svakodnevice i društvenih aktivnosti

Mjera 2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora

Kratki opis:	<p>Postojeća društvena infrastruktura na području općine Vratišinec omogućava funkcioniranje i djelatnosti različitih udruga i gospodarskih subjekata.</p> <p>U tom smislu, društveni, vatrogasni i kulturni domovi te prostorije mjesnih odbora mogu poslužiti za različite vrste aktivnosti te u tom smjeru treba planirati korištenje tih prostora.</p> <p>Općina Vratišinec podupire provođenje različitih vrsta aktivnosti u društvenoj infrastrukturi koja je u njezinoj nadležnosti.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Obnova društvenih, vatrogasnih i kulturnih domova - Poticanje provođenja različitih aktivnosti u tim prostorima
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj različitih aktivnosti koje se odvijaju u jednom prostoru ➤ Kvadratni metri uređenog multifunkcionalnog prostora (ukupno)

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Prioritetno područje 3.1. Razvoj i unaprjeđenje svih tipova prometne i vezne infrastrukture

Mjera 3.1.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta

Kratki opis:	<p>Prometna infrastruktura jedno je od prioritetnih područja ovog <i>Strateškog razvojnog plana</i>, pa je izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta važna intervencija koju Općina namjerava poduzeti u narednom razdoblju.</p> <p>Općina Vratišinec tako će preusmjeriti jedan dio proračunskih sredstava u obnovu i sanaciju neuređenih cesta, vodeći se potrebama stanovnika i cilja poboljšanja povezanosti. Osim toga, tamo gdje su se stekli potrebni uvjeti, gradit će se nove ceste.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none">- Obnova i sanacija neuređenih cesta na području općine- Izgradnja novih cesta
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none">➤ Duljina izgrađenih, obnovljenih i saniranih cesta

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Prioritetno područje 3.1. Razvoj i unaprjeđenje svih tipova prometne i vezne infrastrukture

Mjera 3.1.2. Izgradnja biciklističke i pješačke infrastrukture

<p>Kratki opis:</p>	<p>Prijelaz na prijevoz koji ne emitira CO2 cilj je koji se proklamira u skoro svim nadređenim strateškim aktima, a poticanje takvog prijelaza nezaobilazno je i u nižim strateškim aktima.</p> <p>Prema tome, Općina Vratišinec namjerava graditi biciklističku i pješačku infrastrukturu koje trenutno manjka te time poticati ekološki oblik prometovanja, uvažavajući to i kao potrebu stanovništva i kao jednu od komponenti poboljšanja lokalne prometne povezanosti.</p> <p>Općina će izdvojiti jedan dio općinskih financijskih sredstava u ulaganje u biciklističku i pješačku infrastrukturu, a aktivno će se javljati i na pripadajuće programe na županijskoj, nacionalnoj i europskoj razini.</p>
<p>Aktivnosti:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja biciklističkih staza - Izgradnja nogostupa - Izgradnja zaštitnih stupića na pješačkoj i biciklističkoj infrastrukturi
<p>Pokazatelji rezultata:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Duljina izgrađenih biciklističkih staza ➤ Duljina izgrađenih pješačkih staza ➤ Broj postavljenih zaštitnih stupića na pješačkim i biciklističkim stazama

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Prioritetno područje 3.1. Razvoj i unaprjeđenje svih tipova prometne i vezne infrastrukture

Mjera 3.1.3. Izgradnja optičke infrastrukture za širokopojasni internet

Kratki opis:	<p>Danas povezanost u velikoj mjeri podrazumijeva, osim prometne povezanosti, i jaku veznu infrastrukturu, prvenstveno internetsku, s obzirom na to da živimo u doba informatizacije i digitalizacije. Internetska veza i brzina informacija često je važnija od fizičke povezanosti.</p> <p>Prema tome, Općina Vratišinec, u suradnji sa županijskom i nacionalnom razinom u programima informatizacije i digitalizacije, ulagat će napore kako bi se razvila naprednija, optička infrastruktura za širokopolasni internet i bržu internetsku vezu.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja optičke mreže
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pokrivenost područja optičkom mrežom (%)

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	
Prioritetno područje 3.2. Jačanje lokalne samouprave	
Mjera 3.2.1. Razvijanje i unaprjeđivanje partnerstva s okolnim JLS-ovima i županijom radi postizanja bolje lokalne prometne povezanosti	
Kratki opis:	<p>Domet lokalne samouprave za rješavanje kapitalnih razvojnih problema često je vrlo malen i ograničen. Prema tome, nemoguće je zamisliti ostvarenje posebnih ciljeva Općine Vratišinec, a naročito cilja koji se odnosi na bolju lokalnu povezanost bez suradnje i partnerstva s okolnim JLS-ovima, županijom i državom.</p> <p>Stoga će Općina Vratišinec aktivno razvijati i unaprjeđivati partnerstvo sa susjednim općinama i gradovima te županijom radi postizanja bolje lokalne prometne povezanosti, naročito u segmentu prijevoza učenika i</p>

	radnika-dnevnih migranata. U tom smislu Općina namjerava biti usklađena s planovima i programima drugih JLS-ova i županije.
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Uključivanje u zajedničke projekte vezane uz prometnu povezanost s drugim JLS-ovima u županiji - Intenzivnija suradnja i partnerstvo s Međimurskom županijom u planiranju prometne povezanosti - Predlaganje rješenja u vezi s lokalnom prometnom povezanošću drugim općinama i gradovima u Međimurskoj županiji
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj projekata i programa koji se odnose na lokalnu prometnu povezanost, a u koje je Općina Vratišinec uključena ➤ Realizirani međuopćinski, međugradski i županijski projekti u kojima je Općina Vratišinec sudjelovala

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Prioritetno područje 3.2. Jačanje lokalne samouprave

Mjera 3.2.2. Sudjelovanje u zajedničkim projektima, inicijativama i aktivnostima s okolnim JLS-ovima i županijom radi bolje koordinacije zajedničkih poslova

Kratki opis:

Domet lokalne samouprave za rješavanje kapitalnih razvojnih problema često je vrlo malen i ograničen. Prema tome, nemoguće je zamisliti ostvarenje posebnih ciljeva Općine Vratišinec, a naročito cilja koji se odnosi na bolju povezanost bez suradnje i partnerstva s okolnim JLS-ovima, županijom i državom. Osim prometne povezanosti, to se odnosi i na koordinaciju zajedničkih poslova, poput npr. djelatnosti komunalnih službi.

	S obzirom na to, Općina Vratišinec namjerava aktivno razvijati i unaprjeđivati partnerstvo sa susjednim općinama i gradovima te županijom radi bolje koordinacije zajedničkih poslova, naročito po pitanju komunalnih djelatnosti.
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Uključivanje u zajedničke projekte vezane uz koordinaciju zajedničkih poslova s drugim JLS-ovima u županiji - Intenzivnija suradnja i partnerstvo s Međimurskom županijom u planiranju zajedničkih poslova (naročito komunalnih djelatnosti) - Predlaganje povećanja broja komunalnih redara
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Broj projekata i programa koji se odnose na zajedničke poslove s drugim općinama i gradovima, a u koje je Općina Vratišinec uključena ➤ Realizirani međuopćinski, međugradski i županijski projekti u kojima je Općina Vratišinec sudjelovala ➤ Broj komunalnih redara zaduženih za područje općine Vratišinec

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Prioritetno područje 3.3. Uređenje komunalne infrastrukture

Mjera 3.3.1. Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacije i odvodnje

Kratki opis:	Jedan od važnijih dijelova komunalne infrastrukture koji treba doraditi i dodatno izgraditi jest kanalizacija i odvodnja, prema analitičkim podacima iznesenim u prvom dijelu ovog dokumenta. U tom smislu,
---------------------	---

	<p>daljnja pokrivenost općine Vratišinec kanalizacijom i odvodnjom, kao dio uređenja komunalne infrastrukture, predstavlja jednom od prioriternih područja javne politike u aktualnom programsko-financijskom razdoblju.</p> <p>Pri poslovima izgradnje i rekonstrukcije kanalizacije i odvodnje, Općina Vratišinec nastoji koristiti vlastite općinske resurse, uz logističku i financijsku potporu nadležnih županijski i državnih institucija, poput Međimurskih voda i Hrvatskih voda.</p>
Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none"> - Rekonstrukcija postojećeg sustava kanalizacije i odvodnje - Izgradnja novog dijela kanalizacijske i odvodne mreže
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Duljina rekonstruirane kanalizacijske i odvodne mreže ➤ Duljina novoizgrađene kanalizacijske i odvodne mreže

POSEBNI CILJ 3. POBOLJŠANJE LOKALNE POVEZANOSTI I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Prioritetno područje 3.3. Uređenje komunalne infrastrukture

Mjera 3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija vodovoda

Kratki opis:	<p>Izgradnja i rekonstrukcija vodovoda na području općine jedna je od mjere koje predstavljaju važnu stavku u uređenju komunalne infrastrukture, a općenito u području javne politike koje se odnosi na okolišno okruženje. Ideja je da kroz naredne godine općina Vratišinec bude u potpunosti pokrivena vodovodnom mrežom.</p> <p>Općina Vratišinec izdvojiti će vlastita sredstva za izgradnju vodovoda, eventualno uz pomoć proračuna na županijskoj i državnoj razini, logističku pomoć Međimurskih voda i Hrvatskih voda, te moguća sredstva iz izvora Europske unije.</p>
---------------------	--

Aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none">- Rekonstrukcija postojeće vodovodne mreže- Izgradnja nove vodovodne mreže
Pokazatelji rezultata:	<ul style="list-style-type: none">➤ Duljina rekonstruirane postojeće vodovodne mreže➤ Duljina novoizgrađene vodovodne mreže

5.4. STRATEŠKI PROJEKTI I AKTIVNOSTI

Posebno mjesto u strateškom okviru i pri razradi mjera imaju projekti od strateškog značaja koji se definiraju svojim kratkim opisom, računajući i njihovu svrhu, nositeljem i partnerima, ukupnom financijskom procjenom, izvorima financijskih sredstava, spremnošću za provedbu, trajanjem i pokazateljima rezultata. Strateški su projekti u gornjoj tablici pridruženi pripadajućim mjerama, a uz ostale aktivnosti predstavljaju najvažniji dio *Strateškog razvojnog plana* jer se odnose na neposredan razvoj općine i mogu se mjeriti te konačno se procijeniti njihova učinkovitost i svrha.

1.	<i>Izgradnja kanalizacije u sklopu Aglomeracije Mursko Središće</i>
	Pripadajuće mjere: 3.3.1. Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacije i odvodnje 3.2.2. Sudjelovanje u zajedničkim projektima, inicijativama i aktivnostima s okolnim JLS-ovima i županijom radi bolje koordinacije zajedničkih poslova
	Nositelj projekta: Općina Vratišinec
	Partneri: Međimurske vode, Hrvatske vode
	Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 69.000,00
	Planirani izvori financiranja i udio: Međimurske vode d.o.o., Hrvatske vode, Proračun Općine
	Trajanje projekta: 2 godine (2023. – 2024.)
	Pokazatelji rezultata: Duljina izgrađene kanalizacijske mreže (m)
2.	<i>Izgradnja vodovoda u naselju Vratišinec</i>
	Pripadajuće mjere: 3.3.2. Izgradnja i rekonstrukcija vodovoda
	Nositelj projekta: Općina Vratišinec
	Partneri: /
	Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 11.945,04
	Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
	Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)

		Pokazatelji rezultata: Duljina novoizgrađene vodovodne mreže (m)
3.	<i>Uređenje stana u vlasništvu Općine</i>	
		Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 7.963,29
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina prostora obnovljenog za stanovanje (m2)
4.	<i>Izgradnja dječjeg vrtića u Vratišincu</i>	
		Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Ministarstvo znanosti i obrazovanja
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 1.291.908,42
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun, fondovi EU
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina obnovljene društvene infrastrukture (m2)
5.	<i>Nastavak radova na postavi videonadzora na javnim površinama</i>	
		Pripadajuće mjere: 2.3.1. Obnova parkova i šetnica 2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec

		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 18.580,46
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 2 godine (2023. – 2024.)
		Pokazatelji rezultata: Površina javne površine pokriveni videonadzorom (m2)
6.	<i>Uređenje nerazvrstane ceste – Školska ulica</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.3.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 39.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun
		Trajanje projekta: 1 godina (2023.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina uređene ceste (m)
7.	<i>Izgradnja pješačke staze s odvodnjom u Ulici dr. Vinka Žganca</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.2. Izgradnja biciklističke i pješačke infrastrukture
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 210.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun, fondovi EU
		Trajanje projekta: 2 godine (2023. – 2024.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina izgrađene pješačke staze (m)
8.	<i>Izgradnja pješačke staze s odvodnjom u ulici Brodec</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.2. Izgradnja biciklističke i pješačke infrastrukture

		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Ministarstvo znanosti i obrazovanja
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 250.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun
		Trajanje projekta: 2 godine (2023. – 2024.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina izgrađene pješačke staze (m)
9.	<i>Dopuna javne LED rasvjete</i>	
		Pripadajuće mjere: 2.3.1. Obnova parkova i šetnica 2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 18.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina koju pokriva javna LED rasvjeta (m ²)
10.	<i>Održavanje cesta i poljskih puteva u naselju Vratišinec</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 7.961,13
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina održavanih cesta i poljskih puteva (m)

11.	<i>Uređenje željezničke stanice</i>	
		Pripadajuće mjere: 2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 39.816,84
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 2 godine (2023. – 2024.)
		Pokazatelji rezultata: Površina uređene željezničke stanice (m2)
12.	<i>Uređenje postojećih pješačkih staza i rekonstrukcija odvodnje</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.2. Izgradnja biciklističke i pješačke infrastrukture 3.3.1. Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacije i odvodnje
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 60.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina uređenih postojećih pješačkih staza (m) Duljina rekonstruirane vodovodne mreže (m)
13.	<i>Izgradnja javne rasvjete u ulici Ograda</i>	
		Pripadajuće mjere: 2.3.1. Obnova parkova i šetnica 2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 3.981,68

		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun
		Trajanje projekta: 1 godina (2023.)
		Pokazatelji rezultata: Izgrađene jedinice javne rasvjete (broj)
14.	<i>Izgradnja optičke mreže</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.3. Izgradnja optičke infrastrukture za širokopolasni internet
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 75.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Pokrivenost optičkom mrežom (%)
15.	<i>Uređenje mjesnog groblja u Vratišincu</i>	
		Pripadajuće mjere: 2.3.1. Obnova parkova i šetnica 2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Grad Čakovec
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 83.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Grad Čakovec (po sporazumu)
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina vanjske ograde na mjesnom groblju (m)
16.	<i>Uređenje centra/trga u Vratišincu – 2. faza</i>	
		Pripadajuće mjere: 2.3.1. Obnova parkova i šetnica

		2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 50.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun
		Trajanje projekta: 2 godine (2023. – 2024.)
		Pokazatelji rezultata: Površina uređenog centra/trga (m2)
17.	<i>Rekonstrukcija cesta nakon aglomeracije</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 42.844,56
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina rekonstruiranih cesta (km)
18.	<i>Obnova zgrade stare škole – zaštićena kulturna zgrada</i>	
		Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti 2.1.1. Uređenje i obnavljanje društvene infrastrukture i prostorija za udruge
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Ministarstvo kulture
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 35.926,74
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun
		Trajanje projekta: 2 godine (2023. – 2024.)

		Pokazatelji rezultata: Površina obnovljene zgrade (m2)
19.	<i>Izgradnja odvodnje u Vratišincu</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.3.1. Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacije i odvodnje
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 11.963,36
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina izgrađene odvodne mreže (m)
20.	<i>Ulaganje u vatrogasni objekt DVD Vratišinec</i>	
		Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti 2.1.1. Uređenje i obnavljanje društvene infrastrukture i prostorija za udruge 2.1.2. Uređenje i obnavljanje prostora za sportske aktivnosti
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 10.481,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina obnovljenog vatrogasnog objekta (m2)
21.	<i>Izgradnja sportske dvorane u Vratišincu</i>	
		Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti 2.1.2. Uređenje i obnavljanje prostora za sportske aktivnosti

		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Ministarstvo znanosti i obrazovanja
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 398.168,43
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun, fondovi EU
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina izgrađene sportske dvorane (m2)
22.	<i>Ulaganje u sportski objekt NK Sokol</i>	
		Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti 2.1.2. Uređenje i obnavljanje prostora za sportske aktivnosti
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 17.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godina (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina obnovljenog sportskog objekta (m2)
23.	<i>Održavanje cesta i poljskih puteva u Gornjem Kraljevcu i Remisu</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 7.963,38
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)

		Pokazatelji rezultata: Duljina održanih cesta i poljskih puteva (km)
24.	<i>Izgradnja ceste Gornji Kraljevec – Novo Selo Rok</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Grad Čakovec, ŽUC
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta: 39.816,84
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Proračun Grada Čakovca, Proračun Županije
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina izgrađene ceste (km)
25.	<i>Odvodnja u Gornjem Kraljevcu - rekonstrukcija</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.3.1. Izgradnja i rekonstrukcija kanalizacije i odvodnje
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 7.963,38
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina rekonstruirane odvodne mreže (m)
26.	<i>Rekonstrukcija dijela LC20020 i izgradnja pješačke staze</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.1. Izgradnja, obnova i sanacija neuređenih cesta 3.1.2. Izgradnja biciklističke i pješačke infrastrukture
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 364.987,73

		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina izgrađene pješačke staze (m) Duljina rekonstruirane prometnice (m)
27.	<i>Ulaganje u Društveni dom Gornji Kraljevec</i>	
		Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti 2.1.1. Uređenje i obnavljanje društvene infrastrukture i prostorija za udruge
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 7.831,81
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina obnovljenog društvenog doma (m2)
28.	<i>Izgradnja PBS Remis - Gornji Kraljevec</i>	
		Pripadajuće mjere: 3.1.2. Izgradnja biciklističke i pješačke infrastrukture
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 33.180,70
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 1 godina (2023.)
		Pokazatelji rezultata: Duljina izgrađene pješačko-biciklističke staze (m)
29.	<i>Uređenje Zdenčeka u Gornjem Kraljevcu</i>	

		<p>Pripadajuće mjere: 1.3.1. Razvoj turističkih sadržaja povezanih sa specifičnostima kraja</p> <p>2.3.2. Uređenje multifunkcionalnih prostora</p>
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: /
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 7.963,38
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine
		Trajanje projekta: 3 godine (2023. – 2025.)
		Pokazatelji rezultata: Površina uređenog objekta (m2)
30.	<i>Uređenje sportskog objekta NK Napredak</i>	
		<p>Pripadajuće mjere: 1.1.2. Izgradnja, nadogradnja i dopremanje prostora za stanovanje te društvene, kulturne i sportske aktivnosti</p> <p>2.1.2. Uređenje i obnavljanje prostora za sportske aktivnosti</p>
		Nositelj projekta: Općina Vratišinec
		Partneri: Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
		Ukupna procijenjena vrijednost projekta (€): 13.000,00
		Planirani izvori financiranja i udio: Proračun Općine, Državni proračun
		Trajanje projekta: 1 godina (2023.)
		Pokazatelji rezultata: Površina uređenog sportskog objekta (m2)

Tablica 25. Strateški projekti i aktivnosti Općine Vratišinec

5.5. USKLAĐENOST SA STRATEŠKIM DOKUMENTIMA VIŠE RAZINE

Strateški razvojni plan Općine Vratišinec za razdoblje od 2023. do 2029. godine usklađena je s Planom razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine i s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine.

Također je *Strateški razvojni plan* usklađena je sa svim relevantnim zakonima i ostalim strateškim sektorskim dokumentima na nacionalnoj i EU razini, računajući i dokumente same Općine, poput npr. *Prostornog plana Općine Vratišinec*.

Slika 7. Prioriteti i posebni ciljevi *Plana razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine*

Slika 8. Razvojni smjerovi i strateški ciljevi *Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine*

Povezanost strateškog okvira *Strateškog razvojnog plana Općine Vratišinec* s ciljevima iz *Plana razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine*

<i>Strateški razvojni plan Općine Vratišinec za razdoblje od 2022. do 2029. godine</i>		<i>Plan razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine</i>												
		Prioritet 1. Održivi razvoj				Prioritet 2. Zdravo, uključivo i otporno društvo				Prioritet 3. Zeleno i digitalno Međimurje				
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5
Posebni cilj 1. Demografska revitalizacija	Prioritet 1.1. Financijska i infrastrukturna potpora mladima				x									
	Prioritet 1.2. Privlačenje i zadržavanje radnoaktivnog stanovništva u općinu						x							
	Prioritet 1.3. Stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj unutar općine	x	x											
Posebni cilj 2. Poticanje aktivnog života u lokalnoj zajednici	Prioritet 2.1. Razvoj i unaprjeđenje društvene i sportske infrastrukture						x							
	Prioritet 2.2. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog društva						x							
	Prioritet 2.3. Uređenje javnih površina za provođenje svakodnevice i društvenih aktivnosti						x							
Posebni cilj 3. Poboljšanje lokalne povezanosti i komunalne infrastrukture	Prioritet 3.1. Razvoj i unaprjeđenje svih tipova prometne i vezne infrastrukture											x		x
	Prioritet 3.2. Jačanje lokalne samouprave													
	Prioritet 3.3. Uređenje komunalne infrastrukture								x			x		x

Tablica 26. Usklađenost *Strateškog razvojnog plana* s *Planom razvoja Međimurske županije do 2027. godine*

Povezanost strateškog okvira *Strateškog razvojnog plana Općine Vratišinec* s ciljevima iz *Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine*

Strateški razvojni plan Općine Vratišinec za razdoblje od 2022. do 2029. godine		NRS 2030												
		Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo				Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize			Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija				Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj	
		SC 1.	SC 2.	SC 3.	SC 4.	SC 5.	SC 6.	SC 7.	SC 8.	SC 9.	SC 10.	SC 11.	SC 12.	SC 13.
Posebni cilj 1. Demografska revitalizacija	Prioritet 1.1. Financijska i infrastrukturna potpora mladima		x				x							
	Prioritet 1.2. Privlačenje i zadržavanje radnoaktivnog stanovništva i obitelji u općinu		x				x					x		
	Prioritet 1.3. Stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj unutar općine	x									x	x	x	
Posebni cilj 2. Poticanje aktivnog života u lokalnoj zajednici	Prioritet 2.1. Razvoj i unaprjeđenje društvene i sportske infrastrukture					x								
	Prioritet 2.2. Poticanje aktivnosti organizacija civilnog društva					x								
	Prioritet 2.3. Uređenje javnih površina za provođenje svakodnevice i društvenih aktivnosti					x		x						
Posebni cilj 3. Poboljšanje lokalne povezanosti i komunalne infrastrukture	Prioritet 3.1. Razvoj i unaprjeđenje svih tipova prometne i vezne infrastrukture					x					x	x		
	Prioritet 3.2. Jačanje lokalne samouprave			x								x	x	
	Prioritet 3.3. Uređenje komunalne infrastrukture											x		

Tablica 27. Usklađenost *Strateškog razvojnog plana* s *Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine*

6. PROVEDBENI OKVIR

Provedbeni okvir izravno se nadovezuje na dio o strateškom okviru i daje odgovore na pitanja tko, kada, kako i čime provodi definirane ciljeve, prioritete i mjere. Drugim riječima, provedbeni okvir strategije razvoja dovodi konkretne i mjerljive elemente poput mjera i njezinih aktivnosti i projekata od strateškoga značaja u institucionalni, vremenski i financijski okvir. Konačno, akcijski plan provedbe sve to tablično i egzaktno prikazuje.

6.1. INSTITUCIONALNI OKVIR

Provedba ciljeva, prioriteta javne politike i mjera definiranih strateškim okvirom za općinsku razvojnu strategiju odvija se unutar institucija Općine Vratišinec koja je dio Međimurske županije. Prema tome, institucije Općine Vratišinec i sama Općina Vratišinec glavni je institucionalni nositelj pripadajućih aktivnosti i projekata, pri čemu po potrebi surađuje s institucijama na županijskoj i nacionalnoj razini, organizacijama civilnog društva, državnim i županijskim poduzećima te susjednim, okolnim JLS-ovima, naročito s onima s kojima već postoji suradnja oko obavljanja izvjesnih djelatnosti, ponajviše komunalnih.

Općine u svom samoupravnom djelokrugu, prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području

– održavanje nerazvrstanih cesta.

Tijela Općine Vratišinec jesu Općinsko vijeće, Općinski načelnik i Jedinostveni upravni odjel. Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru prava i dužnosti Općine, te obavlja poslove u skladu sa Zakonom i Statutom.

Općinsko vijeće osniva stalne ili povremene Odbore i druga radna tijela u svrhu pripreme odluka iz njihova djelokruga. Sastav, broj članova, djelokrug i način rada tijela utvrđuju se Poslovníkom o radu Općinskog vijeća, ili Odlukom o osnivanju radnog tijela. Stalno radno tijelo Općinskog vijeća jest Savjet mladih.

Izvršne poslove u općini obavlja Općinski načelnik koji također po potrebi može osnivati vlastita radna tijela-

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine Vratišinec, kao i poslova državne uprave prenijetih na općinu, osniva se Jedinostveni upravni odjel. Unutarnji ustroj Jedinostvenog upravnog odjela uređuje se posebnim aktom Općinskog vijeća. Jedinostvenim upravnim odjelom upravlja Pročelnik, kojega temeljem javnoga natječaja imenuje načelnik općine. Pročelnik je za svoj rad odgovoran Općinskom načelniku. Posebnim aktom Općinskog vijeća uređuje se unutarnji ustroj Jedinostvenog upravnog odjela. Načelnik usmjerava djelovanje upravnog odjela i službi i nadzire njihov rad. Osim Pročelnika, Jedinostveni upravni odjel ima računovodstvo i tajništvo.

Za poslove iz djelatnosti mjesne samouprave postoji i Vijeće mjesnog odbora Gornji Kraljevec.

Odgovornost za izradu *Strateškog razvojnog plana* u djelokrugu je Općinskog načelnika i Pročelnika Jedinostvenog upravnog odjela, pri čemu se konzultiraju s partnerima, odnosno relevantnim akterima/dionicima u društvenom, gospodarskom i civilnom životu općine. Participativne radionice podrazumijevaju sastanke partnera koji su predstavnici javnog, privatnog i civilnog sektora, a koji svi zajedno sudjeluju u izradi *Strateškog razvojnog plana*.

Strateški razvojni plan se donosi na sjednici Općinskog vijeća natpolovičnom većinom glasova prisutnih vijećnika ako je uspostavljen kvorum.

Prema tome, u kontekstu provedbe *Strateškog razvojnog plana*, u kojoj je glavni nositelj aktivnosti i projekata Općina Vratišinec, glavne i odgovorne općinske institucije jesu Općinski načelnik, Pročelnik Jedinostvenog upravnog odjela i Općinsko vijeće.

U mnogim aktivnostima i projektima sunositelji i/ili partneri u provedbi mogu biti i općinska poduzeća i druge ustanove, što znači da je i na njima odgovornost za provedbu ako je tako definirano i ako je unutar djelokruga tog poduzeća ili ustanove. Trgovačka društva u kojima Općina Vratišinec ima vlasnički udio jesu: Hrvatski radio Čakovec d.o.o. za proizvodnju i emitiranje radijskog programa, MURS-EKOM d.o.o. za komunalne usluge i trgovinu, Međimurske vode d.o.o. za javnu vodoopskrbu i javnu odvodnju te Međimurje-plin d.o.o. za opskrbu plinom. Sva ta trgovačka društva imaju svoj djelokrug šire od općine Vratišinec – za područje okolnih JLS-ova ili cijelu Međimursku županiju, što dodatno govori o potrebi koordinacije zajedničkih poslova među susjednim JLS-ovima. Zbog toga, institucionalni nositelj ponekih aktivnosti Općine Vratišinec jest i Grad Čakovec – kao najveći i glavni grad Međimurske županije, te Grad Mursko Središće, najbliži grad s kojim Općina Vratišinec dijeli brojne djelatnosti.

6.2. VREMENSKI OKVIR

Projekti i aktivnosti kojima se ostvaruju ciljevi i prioriteti definirani su i svojim trajanjem, odnosno vremenskim rokom i razdobljem kada se namjeravaju provoditi. To također znači da taj zadani vremenski okvir definira i razdoblje kada je potrebno doći od početne vrijednosti do ciljane vrijednosti koje su prikazane u Akcijskom planu provedbe. U donjoj tablici vrijeme, odnosno godine predviđene za provedbu danog projekta označene su zelenom bojom. Općina Vratišinec trenutno ima projekte najkasnije planirane do početka 2026. godine.

PROJEKT	2023.	2024.	2025.	2026.
1. Izgradnja kanalizacije u sklopu Aglomeracije Mursko Središće				
2. Izgradnja vodovoda u naselju Vratišinec				
3. Uređenje stana u vlasništvu Općine				
4. Izgradnja dječjeg vrtića u Vratišincu				

5. Nastavak radova na postavi videonadzora na javnim površinama				
6. Uređenje nerazvrstane ceste – Školska ulica 2. faza				
7. Izgradnja pješačke staze s odvodnjom u Ulici dr. Vinka Žganca				
8. Rekonstrukcija dijela LC 20019 i izgradnja pješačke staze s odvodnjom u ulici Brodec				
9. Dopuna javne LED rasvjete				
10. Održavanje cesta i poljskih puteva u naselju Vratišinec				
11. Uređenje željezničke stanice				
12. Uređenje postojećih pješačkih staza i rekonstrukcija odvodnje				
13. Izgradnja javne rasvjete u ulici Ograda				
14. Izgradnja optičke mreže				
15. Uređenje mjesnog groblja u Vratišincu				
16. Uređenje centra/trga u Vratišincu – 2. faza				
17. Rekonstrukcija cesta nakon aglomeracije				

18. Obnova zgrade stare škole – zaštićena kulturna baština				
19. Izgradnja odvodnje u Vratišincu				
20. Ulaganje u vatrogasni objekt DVD Vratišinec				
21. Izgradnja sportske dvorane u Vratišincu				
22. Ulaganje u sportski Objekt NK Sokol				
23. Održavanje cesta i poljskih puteva u Gornjem Kraljevcu i Remisu				
24. Izgradnja ceste Gornji Kraljevec – Novo Selo Rok				
25. Odvodnja u Gornjem Kraljevcu - rekonstrukcija				
26. Rekonstrukcija dijela LC20020 i izgradnja pješačke staze				
27. Ulaganje u Društveni dom Gornji Kraljevec				
28. Izgradnja pješačko-biciklističke staze Remis – Gornji Kraljevec				
29. Uređenje Zdenčeka u Gornjem Kraljevcu				
30. Uređenje sportskog objekta NK Napredak				

Tablica 28. Vremenski plan provedbe strateških projekata i aktivnosti

6.3. FINANCIJSKI OKVIR

Projekti i aktivnosti predviđeni ovim *Strateškim razvojnim planom* iziskuju financiranje iz različitih izvora, naročito uzimajući u obzir činjenicu kako su lokalna sredstva Općine Vratišinec nedostatna. Prema tome, mobilizacija svih raspoloživih i mogućih sredstava financiranja jedan je od prioritetnih zadataka Općine u narednom financijskom razdoblju. Provedivost projekata i aktivnosti te uopće samog *Strateškog razvojnog plana* uvelike će ovisiti o osiguravanju i privlačenju sredstava iz raznih dostupnih izvora osim općinskih – županijskih, nacionalnih i europskih.

U tom se smislu financijski okvir za provedbu *Strateškog razvojnog plana* temelji na sljedećim izvorima financiranja:

- **Proračun Općine Vratišinec.** Proračun Općine predviđen je da bude zastupljen u financiranju ili sufinanciranju većine strateških projekata i aktivnosti, ali često nije dostatan kao samostalan izvor financiranja. Prema tome, kao nositelj svakog projekta, Općina Vratišinec preuzima na sebe jedan dio financijske odgovornosti iz vlastitoga proračuna, no svjesna je da jedan udio u financiranju mora tražiti kod drugih izvora. Općina Vratišinec planira Proračun prema definiranim potrebama i općem strateškom smjeru u ovom *Strateškom razvojnom planu* te prema *Provedbenom programu Općine Vratišinec za razdoblje 2021. – 2025.*
- **Proračun Međimurske županije.** Županijski proračun u onoj mjeri participira kao izvor financiranja za provođenje projekata i aktivnosti definiranih ovim *Strateškim razvojnim planom* u kojoj su projektni partneri institucije koje su pod županijskom nadležnošću, poput npr. Međimurskih voda d.o.o., Županijske uprave za ceste i sl.
- **Nacionalni izvori (iz Državnog proračuna).** Sufinanciranje iz Državnog proračuna, koji uključuje brojne nacionalne izvore, računajući i sredstva državnih poduzeća (npr. Hrvatske vode, Hrvatske šume, Hrvatska elektroprivreda) i nacionalne fondove koji su u nadležnosti ministarstava, predstavlja izuzetno važnu stavku u planiranju projekata i aktivnosti Općine Vratišinec. S obzirom na različitost djelatnosti za koje se planiraju spomenuti projekti i aktivnosti, potencijalno u obzir dolaze nacionalni fondovi iz sljedećih ministarstava:
 - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije raspisuje natječaje za

izgradnju i rekonstrukciju prometne, komunalne i društvene infrastrukture

- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine raspisuje natječajne koji se odnose na izgradnju komunalne i prometne infrastrukture te obnove zgrada od iznimne važnosti
 - Ministarstvo turizma i sporta, uz Fond za razvoj turizma i Hrvatsku turističku zajednicu, raspisuje natječajne za izgradnju, modernizaciju i opremanje turističke infrastrukture, razvoj nove turističke ponude te razvoj sportske infrastrukture
 - Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta sufinancira projekte kojima se uvodi nova tehnologija u gospodarske djelatnosti, uspostavlja standard kvalitete, potiče edukacija aktera u gospodarstvu te potiče umrežavanje i povezivanje poduzetnika i obrtnika
 - Ministarstvo kulture i medija putem svojih natječaja potiče izgradnju, rekonstrukciju i opremanje kulturne infrastrukture, medijskih platformi i sakralnih objekata
 - Ministarstvo znanosti i obrazovanja participira u projektima koji se odnose na predškolski i školski odgoj, uključujući i infrastrukturu za održavanje i razvoj odgojno-obrazovnih aktivnosti
- **EU izvori (fondovi).** Hrvatskoj su kao članici Europske unije dostupni Europski strukturni i investicijski fondovi (ESIF). Prilike dostupne iz tih fondova u tekućem programsko-financijskom razdoblju jesu:
 - Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) čiji je glavni cilj smanjivanje razlika u razvoju između regija u EU, pa su prema tome glavni adresati upravo one regije i teritorijalne jedinice koje dijelom zaostaju u razvoju
 - Europski socijalni fond (ESF) glavni je financijski instrument EU za socijalne politike i politike zapošljavanja
 - Kohezijski fond (KF) orijentiran je na postizanje ciljeva zelene, pametne, održive i socijalno uključive Europe bliže građanima, što postiže u okviru politika zelene tranzicije i prijelaza na obnovljive izvore energije, digitalne tranzicije (uvođenja inovacija i tehnologija IV. industrijske revolucije) i promicanja socijalnih prava i socijalne osjetljivosti
 - Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) specifično je orijentiran na

jačanje ruralnih područja i poljoprivrede kao gospodarske djelatnosti

Općina Vratišinec svjesna je prilika i mogućnosti iz EU izvora, uzimajući naročito u obzir fondove, odnosno natječaje fondova izravno povezanih s potrebama i potencijalima kraja.

Planiranje financiranja u velikoj mjeri ovisi o unutarnjim i vanjskim faktorima koje je nemoguće predvidjeti za srednjoročno razdoblje. U tom je smislu financijski plan indikativnog karaktera, podložan promjenama i reviziji te potrebnim prilagodbama.

U donjoj tablici uz svaki je projekt prikazano iz kojih se izvora planira njegovo financiranje, odnosno koji sve izvori dolaze potencijalno u obzir za financiranje ili sufinanciranje (označeno zelenom bojom).

PROJEKT/AKTIVNOST	Proračun Općine Vratišinec	Proračun Medimurske županije	Nacionalni izvori	EU izvori
1. Izgradnja kanalizacije u sklopu Aglomeracije Mursko Središće				
2. Izgradnja vodovoda u naselju Vratišinec				
3. Uređenje stana u vlasništvu Općine				
4. Izgradnja dječjeg vrtića u Vratišincu				
5. Nastavak radova na postavi videonadzora na javnim površinama				
6. Uređenje nerazvrstane ceste – Školska ulica 2. faza				
7. Izgradnja pješačke				

staze s odvodnjom u Ulici dr. Vinka Žganca				
8. Rekonstrukcija dijela LC 20019 i izgradnja pješačke staze s odvodnjom u ulici Brodec				
9. Dopuna javne LED rasvjete				
10. Održavanje cesta i poljskih puteva u naselju Vratišinec				
11. Uređenje željezničke stanice				
12. Uređenje postojećih pješačkih staza i rekon- strukcija odvodnje				
13. Izgradnja javne rasvjete u ulici Ograda				
14. Izgradnja optičke mreže				
15. Uređenje mjesnog groblja u Vratišincu				
16. Uređenje centra/trga u Vratišincu – 2. faza				
17. Rekonstrukcija cesta nakon aglomeracije				
18. Obnova zgrade stare škole – zaštićena kulturna baština				
19. Izgradnja odvodnje u Vratišincu				
20. Ulaganje u vatrogasni objekt DVD Vratišinec				

21. Izgradnja sportske dvorane u Vratišincu				
22. Ulaganje u sportski Objekt NK Sokol				
23. Održavanje cesta i poljskih puteva u Gornjem Kraljevcu i Remisu				
24. Izgradnja ceste Gornji Kraljevec – Novo Selo Rok				
25. Odvodnja u Gornjem Kraljevcu - rekonstrukcija				
26. Rekonstrukcija dijela LC20020 i izgradnja pješačke staze				
27. Ulaganje u Društveni dom Gornji Kraljevec				
28. Izgradnja pješačko-biciklističke staze Remis – Gornji Kraljevec				
29. Uređenje Zdenčeka u Gornjem Kraljevcu				
30. Uređenje sportskog objekta NK Napredak				

Tablica 29. Financijski okvir provedbe projekata i aktivnosti

6.4. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE

Akcijnski plan provedbe *Strateškog razvojnog plana Općine Vratišinec* u srednjoročnom razdoblju izrađen je za glavne projekte koji će se provoditi uglavnom u kratkoročnom razdoblju (najviše do početka 2026. godine) i one projekte za koje su poznate sve informacije o financijskim sredstvima i pokazateljima rezultata, a pobliže će biti definirani u *Provedbenom programu Općine Vratišinec za mandatno razdoblje 2021. – 2025.*

Projekt	Mjere	Pokazatelji rezultata				Iznos sredstava 2023.	Iznos sredstava 2024.	Iznos sredstava 2025.
		Naziv	Mjerilo (jedinica)	Polazna vrijednost 2022.	Ciljana vrijednost 2025.			
Uređenje stana u vlasništvu Općine	3.3.1. 3.2.2.	Površina stana	Kvadratni metri (m2)	0,00	55,25	2.654,43 €	2.654,43 €	2.654,43 €
Izgradnja dječjeg Vrtića u Vratišincu	1.1.2.	Površina zgrade	Kvadratni metri (m2)	0,00	544,00	1.226.908,42 €	55.000,00 €	10.000,00 €
Uređenje nerazvrstane ceste – Školska ulica – 2. faza	3.3.1.	Duljina ulice	Metri (m)	0,00	180,00	39.000,00 €		
Izgradnja pješačke staze s odvodnjom u Ulici dr. Vinka Žganca	3.1.2.	Duljina staze	Metri (m)	0,00	490,00	200.000,00 €	10.000,00 €	
Rekonstrukcija dijela LC 20019 i izgradnja pješačke staze s odvodnjom u ulici Brodec	3.1.2.	Duljina prometnice	Metri (m)	0,00	1.374,00	200.000,00	50.000,00	
		Duljina staze	Metri (m)	0,00	1.374,00			
		Duljina odvodne mreže	Metri (m)	0,00	1.374,00			
Uređenje željezničke stanice	2.3.2.	Površina željezničke stanice	Kvadratni metri (m2)	0,00	75,50	19.908,42 €	19.908,42 €	
Izgradnja javne rasvjete u ulici Ograda	2.3.1.	Jedinice rasvjetnih stupova	Broj	0,00	6,00	3.981,68 €		
	2.3.2.							
Uređenje mjesnog groblja u Vratišincu	2.3.1.	Duljina vanjske ograde	Metri (m)	0,00	240,00	28.000,00 €	25.000,00 €	20.000,00 €
	2.3.2.							
Uređenje centra/trga u Vratišincu – 2. faza	2.3.1.	Površina trga	Kvadratni metri (m2)	0,00	312,00	30.000,00 €	20.000,00 €	
	2.3.2.							
Obnova zgrade stare škole – zaštićena kulturna baština	1.1.2.	Površina zgrade	Kvadratni metri (m2)	0,00	230,00	15.296,74 €	20.000,00 €	
	2.1.1.							
Ulaganje u vatrogasni objekt DVD Vratišinec	1.1.2.	Površina objekta	Kvadratni metri (m2)	0,00	183,00	3.981,00 €	3.000,00 €	3.500,00 €
	2.1.1.							
	2.1.2.							
Izgradnja sportske dvorane u Vratišincu	1.1.2.	Površina dvorane	Kvadratni metri (m2)	0,00	866,40	132.722,81 €	132.722,81 €	132.722,81 €
	2.1.2.							

Ulaganje u sportski objekt NK Sokol	1.1.2. 2.1.2	Površina objekta	Kvadratni metri (m2)	0,00	202,48	6.000,00 €	6.000,00 €	5.000,00 €
Izgradnja ceste Gornji Kraljevec – Novo Selo Rok	3.1.1.	Duljina ceste	Metri (m)	0,00	2.500,00	13.272,28 €	12.272,28 €	13.272,28 €
Odvodnja u Gornjem Kraljevcu – rekonstrukcija	3.3.1.	Duljina oborinskog odvodnog kanala	Metri (m)	0,00	535,57	2.654,46 €	2.654,46 €	2.654,46 €
Rekonstrukcija dijela LC20020 i izgradnja pješačke staze	3.1.1. 3.1.2.	Duljina pješačke staze	Metri (m)	0,00	554,04	145.995,09 €	145.995,09 €	72.997,55 €
Ulaganje u Društveni dom Gornji Kraljevec	1.1.2. 2.1.1.	Površina doma	Kvadratni metri (m2)	0,00	536,23	2.831,81 €	2.500,00 €	2.500,00 €
Izgradnja pješačko-biciklističke staze Remis – Gornji Kraljevec	3.1.2.	Duljina staze	Metri (m)	0,00	1.165,00	33.180,70		
Uređenje sportskog objekta NK Napredak	1.1.2. 2.1.2.	Površina objekta	Kvadratni metri (m2)	0,00	68,44	5.000,00	4.000,00	4.000,00

Tablica 30. Akcijski plan provedbe projekata i aktivnosti 2023. – 2025.

7. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Za provedbu *Strateškog razvojnog plana* potrebno je osigurati odgovarajući okvir za praćenje i vrednovanje kako bi se periodično i kontinuirano moglo procijeniti koliko javne politike odgovaraju definiranim ciljevima, prioritetima i mjerama te kakvi su učinci provedbe *Strateškog razvojnog plana*. Opći okvir za praćenje i vrednovanje definiran je Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja MRRFEU-a koji se odnosi na akte strateškog planiranja, pa tako i na planove razvoja JLS-ova. Vrednovanje je neovisna usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata i ishoda provedbe akata strateškog planiranja, sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Taj se postupak primjenjuje na srednjoročne i dugoročne akte strateškog planiranja te se provodi u tri etape:

- prethodno vrednovanje – tijekom izrade akta strateškog planiranja
- srednjoročno vrednovanje – tijekom provedbe akta strateškog planiranja
- naknadno vrednovanje – nakon provedbe akta strateškog planiranja

Prilikom vrednovanja uzimaju se u obzir kriteriji učinkovitosti, dosljednosti i komplementarnosti i održivosti, a unutar *Strateškog razvojnog plana* ti su kriteriji već prikazani pokazateljima ishoda za odgovarajuće srednjoročne ciljeve te pokazateljima rezultata za mjere, projekte i aktivnosti. Egzaktost se postiže konkretnim brojčanim podacima izraženima početnim i ciljnim vrijednostima uz mjerljivu jedinicu za mjeru, projekt i/ili aktivnost.

Općina Vratišinec nema oformljen specifičan institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje, ali podliježe ovim navedenim višim aktima te u sklopu institucionalne provedbe *Strateškog razvojnog plana* (v. poglavlje 6.1.) osigurava i mehanizme praćenja i vrednovanja sukladno spomenutim aktima. U tom smislu, isti institucionalni okvir unutar kojega se *Strateški razvojni plan* provodi zadužen je i za praćenje i vrednovanje njene provedbe.

Praćenje i vrednovanje provođenja, stoga, uključuju povratnu informaciju partnera (dionika u javnom životu općine – predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora) i, sukladno toj povratnoj informaciji, godišnje sastavljanje izvješća o stanju provedbe *Strateškog razvojnog plana*. Pritom se uzimaju u obzir sljedeći načelni pokazatelji:

- realizacija glavnih projekata i aktivnosti predviđenih *Strateškim razvojnim planom* u planiranom vremenskom razdoblju
- ostvareni pokazatelji ishoda i rezultata
- usklađenost provedbe s općinskim proračunom

- transparentnost prilikom korištenja financijskih sredstava

Strateški razvojni plan objavljuje se na za to pripadajućem mjestu na internetskim stranicama Općine Vratišinec te se godišnje evaluacije iste također pridružuju mjestu gdje se nalazi *Strateški razvojni plan*. Time se osigurava transparentnost i javna dostupnost informacija o provedbi dokumenta te se ostavlja prostor za praćenje mogućih poboljšanja i eventualno potrebne revizije. Treba napomenuti da u kratkoročnom periodu već postoje Polugodišnja i Godišnja izvješća o provedbi *Provedbenog programa*, pa je već samim time, kroz niže akte, na neki način osigurano praćenje i, prema tome posljedično, samo vrednovanje provedbe *Strateškog razvojnog plana*.

• POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

- Slika 1., Položaj općine Vratišinec u prostoru Međimurske županije; izvor: *Google Maps*.....11
- Slika 2. JLS-ovi Međimurske županije; izvor: *mnovine.hr*.....12
- Slika 3. Bista Vinku Žgancu u Vratišincu; izvor: *vratisinec.hr*.....27
- Slika 4. Dječji vrtić „Vratišinec“; izvor: *Google Maps*.....41
- Slika 5. Osnovna škola “Dr. Vinka Žganca” Vratišinec; izvor: *vratisinec.hr*.....42
- Slika 6. Logo „Udruga mladih Vratišinec“45
- Slika 7. Prioriteti i posebni ciljevi *Plana razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine*.....90
- Slika 8. Razvojni smjerovi i strateški ciljevi *Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine*.....90

- Tablica 1. Broj stanovnika općine Vratišinec 2001., 2011. i 2021.; izvor: *DZS, Popis stanovništva; obrada autora*.....14
- Tablica 2. Prirodno kretanje stanovništva općine Vratišinec u usporedbi s RH i Međimurskom županijom za 2021. godinu; izvor: *DZS; obrada autora*.....15
- Tablica 3. Doseljeno i odseljeno stanovništvo općine Vratišinec i Međimurske županije u 2020.; izvor: *DZS; obrada autora*.....16
- Tablica 4. Dobna i spolna struktura stanovništva općine Vratišinec 2021.; izvor: *DZS; obrada autora*.....17
- Tablica 5. Razvrstane ceste na području općine Vratišinec; izvor: *Prostorni plan Općine Vratišinec*.....18
- Tablica 6. Podaci o komunalnom otpadu na području općine Vratišinec za 2021. godinu; izvor: *Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Izvješće o komunalnom otpadu za 2021. godinu; obrada autora*.....24
- Tablica 7. Podaci o količinama odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada na području općine Vratišinec za 2021. godinu; izvor: *Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Izvješće o komunalnom otpadu za 2021. godinu; obrada autora*.....24
- Tablica 8. Popis zaštićenih kulturnih dobara na području općine Vratišinec; izvor: *vratisinec.hr; obrada autora*.....25
- Tablica 9. Pokazatelji razvijenosti općine Vratišinec; obrada autora.....30
- Tablica 10. Broj zaposlenih u pravnim osobama za područje općine Vratišinec 2011. – 2021.; izvor: *HZMO; obrada autora*.....31

- Tablica 11. Zaposleni u pravnim osobama za područje općine Vratišinec prema NKD-u.....	31
- Tablica 12. Prosječna nezaposlenost u Međimurskoj županiji i općini Vratišinec 20.12. – 2021.; izvor: HZZ; obrada autora.....	32
- Tablica 13. Nezaposlenost u RH, Međimurskoj županiji i općini Vratišinec (stanje krajem mjeseca 2020. i 2021.); izvor: HZZ; obrada autora.....	33
- Tablica 14. Pregled broja registriranih nezaposlenih osoba Međimurske županije i općine Vratišinec prema razini obrazovanja u 2021. godini; izvor: HZZ; obrada autora.....	35
- Tablica 15. Prikaz broja i površine ARKOD parcela prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta na području općine Vratišinec 31.12.2021.; izvor: APPRRR; obrada autora.....	37
- Tablica 16. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema organizacijskim oblicima na području općine Vratišinec na dan 31.12.2021. godine; izvor: APPRRR; obrada autora.....	37
- Tablica 17. Brojno stanje domaćih životinja na području općine Vratišinec na dan 31.12.2021.; izvor: JRDŽ, HPA; obrada autora.....	39
- Tablica 18. Broj isporučitelja kravljeg mlijeka i ukupna količina isporučenog kravljeg mlijeka tijekom 2021. godine po općinama i gradovima Međimurske županije; izvor: JRDŽ, HPA; obrada autora.....	39
- Tablica 19. Udruge civilnog društva na području općine Vratišinec.....	44
- Tablica 20. SWOT analiza općine Vratišinec; izvor: participativna radionica 27.10.2022.; obrada autora.....	50
- Tablica 21. Razvojne potrebe i razvojni potencijali općine Vratišinec; izvor: participativna radionica 27.10.2022.; obrada autora.....	52
- Tablica 22. Prioritetna područja javne politike i mjere vezani uz posebni cilj 1. „Demografska revitalizacija“.....	55
- Tablica 23. Prioritetna područja javne politike i mjere vezani uz posebni cilj 2. „Poticanje aktivnog života u lokalnoj zajednici“.....	57
- Tablica 24. Prioritetna područja javne politike i mjere vezani uz posebni cilj 3. „Poboljšanje lokalne povezanosti i komunalne infrastrukture“.....	58
- Tablica 25. Strateški projekti i aktivnosti Općine Vratišinec.....	89
- Tablica 26. Usklađenost <i>Strateškog razvojnog plana s Planom razvoja Međimurske županije do 2027. godine</i>	91
- Tablica 27. Usklađenost <i>Strateškog razvojnog plana s Nacionalnom razvojnog strategijom do 2030. godine</i>	92

- Tablica 28. Vremenski plan provedbe strateških projekata i aktivnosti.....	97
- Tablica 29. Financijski okvir provedbe projekata i aktivnosti.....	102
- Tablica 30. Akcijski plan provedbe projekata i aktivnosti 2023. – 2025.....	104
- Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika u općini Vratišinec kroz povijest; izvor: <i>DZS</i> ; obrada autora.....	15
- Grafikon 2. Dobno-spolna piramida stanovništva općine Vratišinec 2021.; izvor: <i>DZS</i>	17
- Grafikon 3. Kretanje broja zaposlenih 2010. – 2022.; izvor: <i>HZMO</i> ; obrada autora.....	31
- Grafikon 4. Prosječna nezaposlenost u Međimurskoj županiji 2012. – 2021.; izvor: <i>HZZ</i> ; obrada autora.....	32
- Grafikon 5. Prosječna nezaposlenost u općini Vratišinec 2012. – 2021.; izvor: <i>HZZ</i> ; obrada autora.....	32
- Grafikon 6. Kretanje broja nezaposlenih osoba Međimurske županije po mjesecima od prosinca 2020. godine do prosinca 2021. godine (stanje krajem mjeseca); izvor: <i>HZZ</i>	33
- Grafikon 7. Kretanje broja nezaposlenih osoba općine Vratišinec po mjesecima od prosinca 2020. godine do prosinca 2021. godine (stanje krajem mjeseca); izvor: <i>HZZ</i>	34
- Grafikon 8. Registrirane nezaposlene osobe na području općine Vratišinec prema razini obrazovanja u 2021. godini; izvor: <i>HZZ</i> ; obrada autora.....	35
- Grafikon 9. Struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta prema vrsti kulture; izvor: <i>APPRRR</i> ; obrada autora.....	37